భగవద్దూర్వాస మహాముని కృత

ఆర్యాద్విశతీ

(శ్రీ లలితా స్తవరత్నమ్)

వ్యాఖ్యాత : బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి సీతారామాంజనేయులు

టాగూరు పబ్లిషింగ్ హౌస్ హైదరాబాదు - 27.

శ్రీ లలితా స్తవరత్నం (ఆర్యా ద్విశతీ)

1.

శ్లోకం:

> వందే గజేంద్రవదనం వామాంకారూఢవల్లభాశ్లిష్టమ్ ।
> కుంకుమపరాగశోణం కువలయినీజారకోరకాపీడమ్ ॥

తాత్పర్యం:
గజేంద్రముఖము కలిగి, శివుని ఎడమ ఒడిలో ఆసీనమైన లలితా దేవిని, కుంకుమ రంగుతో శోభిల్లే, నీలోత్పల కమలములతో అలంకరించబడిన ఆమెను స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ లలితా దేవిని గజముఖము కలిగిన గణపతి స్వరూపంతో, శివుని ఎడమ భాగంలో (అర్ధనారీశ్వర రూపంలో) స్తుతిస్తుంది. కుంకుమ రంగు ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, నీలోత్పల కమలములు ఆమె పవిత్రతను సూచిస్తాయి. ఈ శ్లోకం ఆమె శివశక్తి ఐక్యతను కీర్తిస్తుంది.

2.

శ్లోకం:

> స జయతి సువర్ణశైలః సకలజగచ్చక్రసంఘటితమూర్తిః
> ।
> కాంచననికుంజవాటీకందలదమరీప్రపంచసంగీతః ॥

తాత్పర్యం:
సువర్ణమయమైన పర్వతమై, సమస్త జగత్తు చక్రాలతో సమన్వితమై, స్వర్ణమయ కాంచన కుంజాలతో, దేవతల సంగీతంతో శోభిల్లే దేవికి జయం.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం లలితా దేవిని సువర్ణ పర్వత స్వరూపంగా వర్ణిస్తుంది, ఇది ఆమె శ్రీచక్ర స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది. సమస్త జగత్తు ఆమెలోనే నిలిచి ఉందని, స్వర్ణ కుంజాలు, దేవతల సంగీతం ఆమె దివ్యత్వాన్ని, సౌందర్యాన్ని కొనియాడుతాయి.

3.

శ్లోకం:

> హరిహయనైరృతమారుతహరితామంతేష్వవస్థితం తస్య ।
> వినుమః సానుత్రితయం విధిహరిగౌరీశవిష్టపాధారమ్ ॥

తాత్పర్యం:
దేవి దిశలలో నిలిచిన సువర్ణ శైలంలో, బ్రహ్మ, విష్ణు, శివ, గౌరీ దేవతలచే సేవించబడే పాదాలతో ఉన్న సానును స్తుతిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సువర్ణ శైలంలోని సానును (పర్వత శిఖరం) వర్ణిస్తుంది, ఇది శ్రీచక్రంలోని ఒక భాగాన్ని సూచిస్తుంది. బ్రహ్మ, విష్ణు, శివ, గౌరీలు ఆమె పాదాలను సేవిస్తారని, ఆమె సర్వాధికారిణిగా కీర్తిస్తుంది.

4.

శ్లోకం:

> మధ్యే పునర్మనోహరరత్నరుచిస్తబకరంజితదిగంతమ్ ।
> ఉపరి చతుఃశతయోజనముత్తుంగం
> శృంగపుంగవముపాసే ॥

తాత్పర్యం:
మనోహరమైన రత్న కాంతులతో దిక్కులను అలంకరించిన, 400 యోజనాల ఎత్తైన శిఖరాన్ని (శృంగం) ఉపాసిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మధ్య భాగంలో ఉన్న శిఖరాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది రత్నాల కాంతితో దిశలను శోభాయమానం చేస్తుంది. 400 యోజనాల ఎత్తు ఆమె దివ్య ఉన్నతిని సూచిస్తుంది. ఇది ఆమె సర్వోన్నత స్థానాన్ని కీర్తిస్తుంది.

5.

శ్లోకం:

> తత్ర చతుఃశతయోజనపరిణాహం దేవశిల్పినా రచితమ్ ।
> నానాసాలమనోజ్ఞం నమామ్యహం నగరమాదివిద్యాయాః ॥

తాత్పర్యం:
400 యోజనాల విస్తీర్ణంలో, దేవ శిల్పిచే నిర్మితమై, వివిధ మనోహర భవనాలతో కూడిన శ్రీవిద్యా నగరాన్ని నమస్కరిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీవిద్యా నగరాన్ని (లలితా దేవి యొక్క దివ్య నివాసం) వర్ణిస్తుంది. ఇది విశ్వకర్మ వంటి దేవ శిల్పిచే నిర్మితమై, మనోహర భవనాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది ఆమె దివ్య స్థానం, శ్రీవిద్యా స్వరూపాన్ని స్తుతిస్తుంది.

6.

శ్లోకం:

> ప్రథమం సహస్రపూర్వకషట్శతసంఖ్యాకయోజనం
> పరితః ।
> వలయీకృతస్వగాత్రం వరణం శరణం
> వ్రజామ్యయోరూపమ్ ॥

తాత్పర్యం:
1600 యోజనాల విస్తీర్ణంలో, వలయాకారంలో ఉన్న మొదటి ఆవరణను, దేవి రూపంగా శరణు వేడుతున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మొదటి ఆవరణను (వలయం) వర్ణిస్తుంది, ఇది 1600 యోజనాల విస్తీర్ణంలో ఉంటుంది. ఇది దేవి యొక్క రక్షణ స్వరూపాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆశ్రయాన్ని ఇస్తుంది.

7.

శ్లోకం:

> తస్యోత్తరే సమీరణయోజనదూరే తరంగితచ్ఛాయః ।
> ఘటయతు ముదం ద్వితీయో ఘంటాస్తనసారనిర్మితః సాలః ॥

తాత్పర్యం:
మొదటి ఆవరణకు ఉత్తరంగా ఒక యోజన దూరంలో, తామరస రాగంతో నిర్మితమైన రెండవ భవనం ఆనందాన్ని కలిగిస్తుంది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో రెండవ ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది తామరస రాగంతో (ఘంటాస్తనసారం) నిర్మితమై, భక్తులకు ఆనందాన్ని, దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

8.

శ్లోకం:

> ఉభయోరంతరసీమన్యుద్ధామభ్రమరరంజితోదారమ్ ।
> ఉపవనముపాస్మహే
> వయమూరీకృతమందమారుతస్యందమ్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, తుమ్మెదలతో అలంకరించబడిన, సుగంధ వాయువులతో నిండిన ఉద్యానవనాన్ని ఉపాసిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం మొదటి, రెండవ ఆవరణల మధ్య ఉన్న దివ్య ఉద్యానవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. తుమ్మెదల గుండే సుగంధ వాయువులు ఆమె దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు శాంతిని, ఆనందాన్ని కలిగిస్తుంది.

9.

శ్లోకం:

> ఆలింగ్య భద్రకాలీమాసీనస్తత్ర హరిశిలాశ్యామామ్ ।
> మనసి మహాకాలో మే విహరతు
> మధుపానవిభ్రమన్నేత్రః ॥

తాత్పర్యం:
భద్రకాళిని ఆలింగనం చేసుకుని, శిలాశ్యామ రూపంలో ఆసీనమైన మహాకాలుడు, మద్యపాన విభ్రమ నేత్రాలతో నా మనసులో విహరించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఒక భాగంలో భద్రకాళి, మహాకాల రూపాలలో దేవి, శివుని వర్ణిస్తుంది. మహాకాలుడు దివ్య ఆనందంతో (మద్యపాన విభ్రమం) భక్తుల మనసులో నిలుస్తాడు, ఇది శివశక్తి ఐక్యతను సూచిస్తుంది.

10.

శ్లోకం:

> తార్తీయీకో వరణస్తస్యోత్తరసీమ్ని వాతయోజనతః ।
> తామ్రేణ రచితమూర్తిస్తనుతామాచంద్రతారకం భద్రమ్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండవ ఆవరణకు ఉత్తరంగా ఒక యోజన దూరంలో, తామ్రంతో నిర్మితమై, చంద్రతారకంతో శోభిల్లే మూడవ ఆవరణను స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మూడవ ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది తామ్రంతో (రాగితో) నిర్మితమై, చంద్రుని కాంతితో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శాంతమైన, దివ్య రూపాన్ని సూచిస్తుంది.

11.

శ్లోకం:

> మధ్యే తయోశ్చ
> మణిమయపల్లవశాఖాప్రసూనపక్ష్మలితామ్ ।
> కల్పానోకహవాటీం కలయే మకరందపంకిలావాలామ్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, మణులతో అలంకరించబడిన కల్పవృక్ష వాటికను, సుగంధ పుష్పాలతో నిండిన దానిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న కల్పవృక్ష వాటికను వర్ణిస్తుంది. ఇది మణులు, పుష్పాలతో శోభిల్లుతూ, దేవి యొక్క సౌరభాన్ని, దివ్యతను సూచిస్తుంది. భక్తులకు ఇది ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని ఇస్తుంది.

12.

శ్లోకం:

> తత్ర మధుమాధవశ్రీతరుణీభ్యాం
> తరలదృక్చకోరాభ్యామ్ ।
> ఆలింగితోఽవతాన్మామనిశం ప్రథమర్తురాత్తపుష్పాస్త్రః ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ మధుమాధవ శ్రీతరుణీలచే, చంచల నేత్రాలతో ఆలింగనం చేయబడిన దేవి, వసంత ఋతువు పుష్ప బాణాలతో నన్ను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఒక భాగంలో మధుమాధవ రూపాలలో దేవిని వర్ణిస్తుంది. వసంత ఋతువు పుష్ప బాణాలు ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులపై ఆమె కరుణను కోరుతుంది.

13.

శ్లోకం:

> నమత తదుత్తరభాగే నాకిపథోల్లంఘిశృంగసంఘాతమ్ ।
> సీసాకృతిం తురీయం సితకిరణాలోకనిర్మలం సాలమ్ ॥

తాత్పర్యం:
మూడవ ఆవరణ ఉత్తర భాగంలో, స్వర్గమార్గాన్ని అధిగమించే శిఖరాలతో, సీసంతో నిర్మితమై, శ్వేత కాంతితో శోభిల్లే నాల్గవ భవనాన్ని నమస్కరిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని నాల్గవ ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. సీసం (సీసాకృతి)తో నిర్మితమై, శ్వేత కాంతితో శోభిల్లుతూ, ఆమె దివ్య స్థానాన్ని, పవిత్రతను సూచిస్తుంది.

14.

శ్లోకం:

> సాలద్వయాంతరాలే
> సరలాలికపోతచాటుసుభగాయామ్ ।
> సంతానవాటికాయాం సక్తం చేతోఽస్తు సతతమస్మాకమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
రెండు భవనాల మధ్యలో, సరళమైన పక్షుల కిలకిల సౌందర్యంతో కూడిన సంతాన వాటికలో మా మనస్సు నిత్యం లగ్నమై ఉండుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న సంతాన వాటికను వర్ణిస్తుంది. పక్షుల కిలకిల నాదాలు ఆమె దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. భక్తుల మనస్సు ఈ దివ్య స్థలంలో నిమగ్నమై ఉండాలని కోరుతుంది.

15.

శ్లోకం:

> తత్ర తపనాతిరూక్షః సామ్రాజ్ఞీచరణసాంద్రితస్వాంతః ।
> శుక్రశుచిశ్రీసహితో గ్రీష్మర్తుర్దిశతు కీర్తిమాకల్పమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ తీవ్రమైన తాపంతో, దేవి చరణాలలో సాంద్రమైన హృదయంతో, శుక్ర, శుచి, శ్రీలతో కూడిన గ్రీష్మ ఋతువు కల్పాంతం వరకు కీర్తిని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఒక భాగంలో గ్రీష్మ ఋతువు రూపంలో దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె చరణాలలో లీనమైన భక్తునికి శుక్ర (శుభం), శుచి (పవిత్రత), శ్రీ (సంపద) లభిస్తాయి. ఇది ఆమె కరుణ, కీర్తిని కోరుతుంది.

16.

శ్లోకం:

> ఉత్తరసీమని తస్యోన్నతశిఖరోత్కంపిహాటకపతాకః ।
> ప్రకటయతు పంచమో నః ప్రాకారః
> కుశలమారకూటమయః ॥

తాత్పర్యం:
నాల్గవ ఆవరణ ఉత్తర సీమలో, ఉన్నత శిఖరాలపై బంగారు పతాకాలతో, రాగితో నిర్మితమైన ఐదవ ప్రాకారం మాకు క్షేమాన్ని ప్రకటించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఐదవ ప్రాకారాన్ని (ఆవరణ) వర్ణిస్తుంది, ఇది రాగితో (ఆరకూటమయః) నిర్మితమై, బంగారు పతాకాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క రక్షణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు క్షేమం, శుభం అందిస్తుంది.

17.

శ్లోకం:

> ప్రాకారయోశ్చ మధ్యే పల్లవితాన్యభృతపంచమోన్మేషా ।
> హరిచందనద్రువాటీహరతాదామూలమస్మదనుతాపమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
ఐదవ, నాల్గవ ప్రాకారాల మధ్యలో, చందన వృక్షాలతో కూడిన వాటిక భక్తుల దుఃఖాన్ని నిర్మూలించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న చందన వృక్షాల వాటికను వర్ణిస్తుంది. చందనం దేవి యొక్క సుగంధమయ, శాంతిదాయక స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది. ఈ వాటిక భక్తుల దుఃఖాన్ని, ఆందోళనలను తొలగిస్తుంది.

18.

శ్లోకం:

> తత్ర నభః శ్రీముఖ్యైస్తరుణీవర్గైః సమన్వితః పరితః ।
> వజ్రాట్టహాసముఖరో వాంఛాపూర్తిం తనోతు వర్షర్తుః ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ శ్రీముఖ్య తరుణీలతో కూడిన వర్ష ఋతువు, వజ్ర నవ్వులతో కూడి, భక్తుల కోరికలను తీర్చుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఒక భాగంలో వర్ష ఋతువు రూపంలో దేవిని, ఆమె సహచరి తరుణీలను వర్ణిస్తుంది. వజ్రాట్టహాసం ఆమె దివ్య ఆనందాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తుల కోరికలను పూర్తి చేస్తుంది.

19.

శ్లోకం:

> మారుతయోజనదూరే మహనీయస్తస్య చోత్తరే భాగే ।
> భద్రం కృషీష్ట షష్ఠః ప్రాకారః పంచలోహధాతుమయః ॥

తాత్పర్యం:
ఐదవ ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, పంచలోహాలతో నిర్మితమైన ఆరవ ప్రాకారం మాకు శుభాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఆరవ ప్రాకారాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది పంచలోహాలతో (ఐదు లోహాల మిశ్రమం) నిర్మితమై ఉంటుంది. ఇది దేవి యొక్క దివ్య రక్షణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు శుభం, సంరక్షణ అందిస్తుంది.

20.

శ్లోకం:

> అనయోర్మధ్యే
> సంతతమంకూరద్దివ్యకుసుమగంధాయామ్ ।
> మందారవాటికాయాం మానసమంగీకరోతు మే
> విహృతిమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆరవ, ఐదవ ఆవరణల మధ్యలో, దివ్య పుష్ప సుగంధాలతో కూడిన మందార వాటిక నా మనస్సును ఆనందంలో విహరించేలా చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న మందార వృక్షాల వాటికను వర్ణిస్తుంది. మందార పుష్పాల సుగంధం దేవి యొక్క దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తుల మనస్సును ఆధ్యాత్మిక ఆనందంలో నిమగ్నం చేస్తుంది.

21.

శ్లోకం:

> తస్యామిషోర్జలక్ష్మీతరుణీభ్యాం శరదృతుః సదా సహితః ।
> అభ్యర్చయన్ స జీయాదంబామామోదమేదురైః కుసుమైః ॥

తాత్పర్యం:
మందార వాటికలో, జలలక్ష్మి తరుణీలతో కూడిన శరదృతువు, సుగంధ పుష్పాలతో దేవిని అర్చించి, విజయం పొందుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో శరదృతువు రూపంలో దేవిని, జలలక్ష్మి తరుణీలతో వర్ణిస్తుంది. సుగంధ పుష్పాలతో ఆమెను అర్చించడం భక్తులకు దివ్య అనుగ్రహాన్ని, విజయాన్ని అందిస్తుంది.

22.

శ్లోకం:

> తస్యార్షిసంఖ్యయోజనదూరే దేదీప్యమానశృంగౌఘః ।
> కలధౌతకలితమూర్తిః కల్యాణం దిశతు సప్తమః సాలః ॥

తాత్పర్యం:
ఆరవ ఆవరణకు ఏడు యోజనాల దూరంలో, బంగారుతో నిర్మితమై, శిఖరాలతో శోభిల్లే ఏడవ భవనం మాకు కల్యాణాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఏడవ ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది బంగారుతో (కలధౌత) నిర్మితమై ఉంటుంది. శిఖరాలు దేవి యొక్క ఉన్నత స్థానాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు కల్యాణం, శుభం అందిస్తుంది.

23.

శ్లోకం:

> మధ్యే
> తయోర్మరుత్పథలంఘితవిటపాగ్రవిరుతకలకంఠా ।
> శ్రీపారిజాతవాటీ శ్రియమనిశం దిశతు శీతలోద్దేశా ॥

తాత్పర్యం:
ఏడవ, ఆరవ ఆవరణల మధ్యలో, పారిజాత వృక్షాల వాటిక, పక్షుల కిలకిల నాదాలతో, శీతల స్థలంలో నిత్యం సంపదను ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న పారిజాత వాటికను వర్ణిస్తుంది. పారిజాతం దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని, పక్షుల నాదాలు ఆమె సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు సంపద, శాంతి అందిస్తుంది.

24.

శ్లోకం:

> తస్యామతిప్రియాభ్యాం సహ ఖేలన్
> సహసహస్యలక్ష్మీభ్యామ్ ।
> సామంతో ఝషకేతోర్హేమంతో భవతు హేమవృద్ధ్యై నః ॥

తాత్పర్యం:
పారిజాత వాటికలో, అతి ప్రియమైన సహస్రలక్ష్మీలతో విహరిస్తూ, హేమంత ఋతువు మాకు స్వర్ణ వృద్ధిని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం హేమంత ఋతువు రూపంలో దేవిని, సహస్రలక్ష్మీలతో వర్ణిస్తుంది. ఝషకేతు (మత్స్య చిహ్నం) ఆమె దివ్య శక్తిని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు సంపద, శ్రేయస్సు అందిస్తుంది.

25.

శ్లోకం:

> ఉత్తరతస్తస్య
> మహానుద్భటహుతభుక్శిఖారుణమయూఖః ।
> తపనీయఖండరచితస్తనుతాదాయుష్యమష్టమో
> వరణః ॥

తాత్పర్యం:
ఏడవ ఆవరణకు ఉత్తరంగా, అగ్ని శిఖలతో శోభిల్లే, బంగారు ఖండాలతో నిర్మితమైన ఎనిమిదవ ఆవరణ మాకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఎనిమిదవ ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది బంగారుతో నిర్మితమై, అగ్ని కాంతితో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆయుష్యం, రక్షణ అందిస్తుంది.

26.

శ్లోకం:

> కాదంబవిపినవాటీమనయోర్మధ్యభువి కల్పితావాసామ్
> ।
> కలయామి
> సూనకోరకకందలితామోదతుందిలసమీరామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఎనిమిదవ, ఏడవ ఆవరణల మధ్యలో, కాదంబ వృక్షాల వాటికను, పుష్ప సుగంధాలతో నిండిన సమీరాన్ని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న కాదంబ వాటికను వర్ణిస్తుంది. కాదంబ పుష్పాల సుగంధం దేవి యొక్క దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

27.

శ్లోకం:

> తస్యామతిశిశిరాకృతిరాసీనస్తపతపస్యలక్ష్మీభ్యామ్ ।
> శివమనిశం కురుతాన్మే శిశిరర్తుః సతతశీతలదిగంతః ॥

తాత్పర్యం:
కాదంబ వాటికలో, శిశిర ఋతువు రూపంలో, తపస్య లక్ష్మీలతో ఆసీనమైన దేవి నాకు నిత్యం శివాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శిశిర ఋతువు రూపంలో దేవిని, తపస్య లక్ష్మీలతో వర్ణిస్తుంది. శీతలమైన దిశలు ఆమె శాంతమైన స్వరూపాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు శాంతి, శుభం అందిస్తుంది.

28.

శ్లోకం:

> తస్యాం కదంబవాట్యాం
> తత్ప్రసవామోదమిలితమధుగంధమ్ ।
> సప్తావరణమనోజ్ఞం శరణం సముపైమి
> మంత్రిణీశరణమ్ ॥

తాత్పర్యం:
కాదంబ వాటికలో, పుష్ప సుగంధాలతో కూడిన ఏడు ఆవరణల మనోహర స్థలంలో, మంత్రిణీ దేవి శరణు వేడుతున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఏడు ఆవరణలను, కాదంబ వాటికను వర్ణిస్తుంది. మంత్రిణీ దేవి (దేవి యొక్క ఒక రూపం) శరణు భక్తులకు రక్షణ, ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని అందిస్తుంది.

29.

శ్లోకం:

> తత్రాలయే విశాలే తపనీయారచితతరలసోపానే ।
> మాణిక్యమండపాంతర్మహితే సింహాసనే సుమణిఖచితే
> ॥

తాత్పర్యం:
విశాలమైన ఆలయంలో, బంగారు సోపానాలతో, మాణిక్య మండపంలో, రత్నాలతో అలంకరించిన సింహాసనంలో దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని దివ్య ఆలయాన్ని, బంగారు సోపానాలు, మాణిక్య మండపం, రత్నాల సింహాసనాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క రాజస స్థానాన్ని, దివ్యత్వాన్ని సూచిస్తుంది.

30.

శ్లోకం:

> బిందుత్రిపంచకోణద్విపన్నృపవసువేదదలకురేఖాఢ్యే ।
> చక్రే సదా నివిష్టాం షష్ఠ్యష్టత్రింశదక్షరేశానీమ్ ॥

తాత్పర్యం:
శ్రీచక్రంలో, బిందు, త్రికోణం, పంచకోణం మొదలైన రేఖలతో కూడిన స్థానంలో, 36 అక్షరాల ఈశానీ రూపంలో నిలిచిన దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని కేంద్ర స్థానాన్ని, దాని జ్యామితీయ రూపాలను (బిందు, త్రికోణం మొదలైనవి) వర్ణిస్తుంది. 36 అక్షరాల ఈశానీ రూపంలో దేవి సర్వాధికారిణిగా నిలుస్తుంది. ఇది ఆమె శ్రీవిద్యా స్వరూపాన్ని కీర్తిస్తుంది.

31.

శ్లోకం:

> తాపింఛమేచకాభాం తాలీదలఘటితకర్ణతాటంకామ్ ।
> తాంబూలపూరితముఖీం
> తామ్రాధరబింబదృష్టదరహాసామ్ ॥

తాత్పర్యం:
తామరస రంగు శరీరంతో, తామర ఆకుల కర్ణాభరణాలతో, తాంబూలంతో నిండిన ముఖంతో, ఎర్రని అధరాలతో హాస్యముఖీ దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. తామరస రంగు, తామర ఆకుల కర్ణాభరణాలు ఆమె పవిత్రతను, తాంబూలం, ఎర్రని అధరాలు ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తాయి. ఆమె హాస్యం భక్తులకు ఆనందాన్ని ఇస్తుంది.

32.

శ్లోకం:

> కుంకుమపంకిలదేహాం
> కువలయజీవాతుశావకవతంసామ్ ।
> కోకనదశోణచరణాం కోకిలనిక్వాణకోమలాలాపామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కుంకుమంతో అలంకరించిన శరీరంతో, నీలోత్పల కిరీటంతో, ఎర్రని పాదాలతో, కోకిల లాంటి మధుర స్వరంతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సౌందర్యాన్ని, పవిత్రతను వర్ణిస్తుంది. కుంకుమం ఆమె దివ్య శోభను, నీలోత్పల కిరీటం ఆమె రాజసత్వాన్ని, ఎర్రని పాదాలు ఆమె కరుణను, కోకిల స్వరం ఆమె మధురతను సూచిస్తాయి.

33.

శ్లోకం:

> వామాంగగలితచూలీం
> వనమాల్యకదంబమాలికాభరణామ్ ।
> ముక్తాలలంతికాంచిత ముగ్ధాలికమిలితచిత్రకోదారామ్
> ॥

తాత్పర్యం:
ఎడమ భాగంలో వదులైన కేశాలతో, వనమాల, కాదంబ మాలలతో, ముత్యాల కాంచీలతో, చిత్ర వస్త్రాలతో అలంకరించిన దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అలంకార సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. వదులైన కేశాలు, వనమాల, కాదంబ మాలలు ఆమె సహజ సౌందర్యాన్ని, ముత్యాల కాంచీలు, చిత్ర వస్త్రాలు ఆమె రాజసత్వాన్ని సూచిస్తాయి.

34.

శ్లోకం:

> కరవిధృతకీరశావకకలనినదవ్యక్తనిఖిలనిగమార్థామ్ ।
> వామకుచసంగివీణావాదనసౌఖ్యార్ధమీలితాక్షియుగామ్
> ||

తాత్పర్యం:
చేతిలో చిలుకను ధరించి, నిగమార్థాలను వ్యక్తం చేసే, వీణా వాదన ఆనందంలో మునిగిన, మూసిన కన్నులతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క జ్ఞాన, సంగీత రూపాలను వర్ణిస్తుంది. చిలుక ఆమె వాక్శక్తిని, నిగమార్థాలు ఆమె జ్ఞాన స్వరూపాన్ని, వీణా వాదన ఆమె సంగీత ఆనందాన్ని సూచిస్తాయి. మూసిన కన్నులు ఆమె ధ్యానమయ స్థితిని సూచిస్తాయి.

35.

శ్లోకం:

> ఆపాటలాంశుకధరామాదిరసోన్మేషవాసితకటాక్షామ్ ।
> ఆమ్నాయసారగులికామాద్యాం సంగీతమాతృకాం
> వందే ॥

తాత్పర్యం:
ఎర్రని వస్త్రాలు ధరించిన, మదన రసంతో కూడిన కటాక్షాలతో, వేద సార రూపిణియై, సంగీత మాతృకగా ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ఆకర్షణ, జ్ఞాన, సంగీత స్వరూపాలను వర్ణిస్తుంది. ఎర్రని వస్త్రాలు ఆమె సౌందర్యాన్ని, మదన రస కటాక్షాలు ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని, వేద సారం, సంగీత మాతృక ఆమె జ్ఞాన, కళా స్వరూపాలను సూచిస్తాయి.

36.

శ్లోకం:

> తస్య చ సువర్ణసాలస్యోత్తరతస్తరుణకుంకుమచ్ఛాయః
> ।
> శమయతు మమ సంతాపం సాలో నవమః స
> పుష్పరాగమయః ॥

తాత్పర్యం:
బంగారు భవనానికి ఉత్తరంగా, కుంకుమ రంగుతో శోభిల్లే, పుష్పరాగాలతో నిర్మితమైన తొమ్మిదవ భవనం నా దుఃఖాన్ని శమనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని తొమ్మిదవ ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది పుష్పరాగాలతో (పసుపు రత్నాలతో) నిర్మితమై, కుంకుమ రంగుతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శాంతిదాయక శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల దుఃఖాన్ని తొలగించి, ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

37.

శ్లోకం:

> అనయోరంతరవసుధాః ప్రణుమః
> ప్రత్యగ్రపుష్పరాగమయీః ।
> సింహాసనేశ్వరీమనుచింతననిస్తంద్రసిద్ధనీరంధ్రాః ॥

తాత్పర్యం:
తొమ్మిదవ, ఎనిమిదవ ఆవరణల మధ్యలో, పుష్పరాగాలతో నిర్మితమైన భూమిపై, సింహాసనేశ్వరీ దేవిని నిత్యం ధ్యానిస్తూ, సిద్ధులతో నిండినవారిని స్తుతిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న పుష్పరాగాల భూమిని, అక్కడ సింహాసనంపై ఆసీనమైన దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమెను నిరంతరం ధ్యానించే భక్తులు సిద్ధులను పొందుతారు. ఇది దేవి యొక్క ఆధ్యాత్మిక శక్తిని కీర్తిస్తుంది.

38.

శ్లోకం:

> తత్సాలోత్తరదేశే తరుణజపాకిరణధోరణీశోణః ।
> ప్రశమయతు పద్మరాగప్రాకారో మమ పరాభవం
> దశమః ॥

తాత్పర్యం:
తొమ్మిదవ భవనానికి ఉత్తరంగా, జపాకుసుమ కాంతితో శోభిల్లే, పద్మరాగాలతో నిర్మితమైన పదవ ప్రాకారం నా ఓటమిని శమనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని పదవ ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది పద్మరాగాలతో (మాణిక్యాలతో) నిర్మితమై, జపాకుసుమ రంగుతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క విజయ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల ఓటములను, అవమానాలను తొలగిస్తుంది.

39.

శ్లోకం:

> అంతరభూకృతవాసానయోరపనీతచిత్తవైమత్యాన్ ।
> చక్రేశీపదభక్తాంశ్చారణవర్గానహర్నిశం కలయే ॥

తాత్పర్యం:
పదవ, తొమ్మిదవ ఆవరణల మధ్యలో నివసిస్తూ, మనస్సు యొక్క సందిగ్ధతను తొలగించే, చక్రేశీ దేవి పాదాలను సేవించే చారణులను నిత్యం ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య నివసించే చారణులను, చక్రేశీ దేవి భక్తులను వర్ణిస్తుంది. వారు భక్తుల మనస్సులోని సందిగ్ధతను తొలగిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకత్వాన్ని స్తుతిస్తుంది.

40.

శ్లోకం:

> సారంగవాహయోజనదూరేఽసంఘటితకేతనస్తస్య ।
> గోమేదకేన రచితో గోపాయతు మాం సమున్నతః సాలః
> ॥

తాత్పర్యం:
పదవ ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, గోమేదక రత్నాలతో నిర్మితమైన, ఉన్నతమైన భవనం నన్ను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది గోమేదక రత్నాలతో నిర్మితమై ఉంటుంది. ఇది దేవి యొక్క రక్షణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులను ఆపదల నుండి కాపాడుతుంది.

41.

శ్లోకం:

> వప్రద్వయాంతరోర్వ్యాం వటుకైర్వివిధైశ్చ యోగినీబృందైః ।
> సతతం సమర్చితాయాః సంకర్షణ్యాః ప్రణౌమి చరణాబ్జమ్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, వటుకులు, యోగినీ సమూహాలచే నిత్యం అర్చించబడే సంకర్షణీ దేవి చరణాలను స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య నివసించే సంకర్షణీ దేవిని, ఆమెను సేవించే వటుకులు, యోగినీలను వర్ణిస్తుంది. ఆమె చరణాలను స్తుతించడం భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శక్తిని, రక్షణను అందిస్తుంది.

42.

శ్లోకం:

> తాపసయోజనదూరే తస్య సముత్తుంగ గోపురోపేతః ।
> వాంఛాపూర్త్యై భవతాద్వజ్రమణీనికరనిర్మితో వప్రః ॥

తాత్పర్యం:
పదవ ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, వజ్ర రత్నాలతో నిర్మితమై, గోపురాలతో శోభిల్లే ఆవరణ మా కోరికలను తీర్చుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది వజ్ర రత్నాలతో నిర్మితమై, గోపురాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల వాంఛలను పూర్తి చేస్తుంది.

43.

శ్లోకం:

> వరణద్వితయాంతరతో వాసజుషో
> విహితమధురసాస్వాదాః ।
> రంభాదివిబుధవేశ్యా రచయంతు
> మహాంతమస్మదానందమ్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో నివసించే, మధుర రసాన్ని అనుభవించే రంభాది దివ్య వేశ్యలు మాకు గొప్ప ఆనందాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య నివసించే రంభ వంటి దివ్య స్త్రీలను వర్ణిస్తుంది, వారు దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు దివ్య ఆనందాన్ని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క ఆనందమయ స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది.

44.

శ్లోకం:

> తత్ర సదా ప్రవహంతీ తటినీ వజ్రాభిధా చిరం జీయాత్
> ।
> చటులోర్మిజాలనృత్యత్కలహంసీకులకలక్వణితపుష్టా
> ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ నిత్యం ప్రవహించే వజ్ర నది, హంసల నృత్యంతో, కలకల నాదాలతో శోభిల్లుతూ, శాశ్వతంగా విజయం పొందుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని వజ్ర నదిని వర్ణిస్తుంది, ఇది దేవి యొక్క శక్తి ప్రవాహాన్ని సూచిస్తుంది. హంసల నృత్యం, కలకల నాదాలు ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, శక్తిని కీర్తిస్తాయి. ఇది భక్తులకు శాంతిని అందిస్తుంది.

45.

శ్లోకం:

> రోధసి తస్యా రుచిరే వజ్రేశీ జయతి వజ్రభూషాఢ్యా ।
> వజ్రప్రదానతోషితవజ్రిముఖత్రిదశవినుతచారిత్రా ॥

తాత్పర్యం:
వజ్ర నది తీరంలో, వజ్ర ఆభరణాలతో శోభిల్లే వజ్రేశీ దేవి, ఇంద్రాది దేవతలచే స్తుతించబడి, విజయం పొందుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం వజ్ర నది తీరంలో నిలిచిన వజ్రేశీ దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె వజ్ర ఆభరణాలతో అలంకరించబడి, ఇంద్రాది దేవతలచే స్తుతించబడుతుంది. ఇది ఆమె దివ్య శక్తిని, విజయాన్ని కీర్తిస్తుంది.

46.

శ్లోకం:

> తస్యోదీచ్యాం హరితిస్తవకితసుషమావలీఢవియదంతః
> ।
> వైడూర్యరత్నరచితో వైమల్యం దిశతు చేతసో వరణః ॥

తాత్పర్యం:
వజ్ర నదికి ఉత్తరంగా, పుష్ప గుండ్లతో శోభిల్లే, వైడూర్య రత్నాలతో నిర్మితమైన ఆవరణ మనస్సుకు స్వచ్ఛతను ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది వైడూర్య రత్నాలతో నిర్మితమై, పుష్పాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క పవిత్రతను సూచిస్తూ, భక్తుల మనస్సును స్వచ్ఛం చేస్తుంది.

47.

శ్లోకం:

> అధిమధ్యమేతయోః
> పునరంబాచరణావలంబితస్వాంతాన్ ।
> కార్కోటకాదినాగాన్ కలయామః కిం చ బలిముఖాన్
> దనుజాన్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, దేవి చరణాలను ఆశ్రయించిన కార్కోటకాది నాగులను, బలిముఖ దానవులను ధ్యానిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య నివసించే కార్కోటకాది నాగులను, బలి వంటి దానవులను వర్ణిస్తుంది, వారు దేవి సేవలో ఉంటారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వాధిపత్యాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు రక్షణను అందిస్తుంది.

48.

శ్లోకం:

> గంధవహసంఖ్యయోజనదూరే గగనోర్ధ్వజాంఘికస్తస్య ।
> వాసవమణిప్రణీతో వరణో బహలయతు వైదుషీం
> విశదామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆవరణకు గంధవాహ సంఖ్య యోజనాల దూరంలో, ఇంద్రనీల రత్నాలతో నిర్మితమైన ఆవరణ మాకు స్వచ్ఛమైన జ్ఞానాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది ఇంద్రనీల రత్నాలతో నిర్మితమై ఉంటుంది. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు స్వచ్ఛమైన జ్ఞానాన్ని, బుద్ధిని అందిస్తుంది.

49.

శ్లోకం:

> మధ్యక్షోణ్యామనయోర్మహేంద్రనీలాత్మకాని చ సరాంసి
> ।
> శాతోదరీసహాయాన్భూపాలానపి పునః పునః ప్రణుమః
> ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, ఇంద్రనీల రత్నాలతో కూడిన సరస్సులలో, శాతోదరీ సహాయంతో ఉన్న రాజులను పదేపదే స్తుతిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న ఇంద్రనీల సరస్సులను, అక్కడ శాతోదరీ దేవి సహాయంతో నివసించే రాజులను వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సహాయ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు రాజసమ్మానాన్ని అందిస్తుంది.

50.

శ్లోకం:

> ఆశుగయోజనదూరే తస్యోర్ధ్వం కాంతిధవలితదిగంతః
> ।
> ముక్తావిరచితగాత్రో ముహుర్ముదే భవతు సాలః ॥

తాత్పర్యం:
ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, ముత్యాలతో నిర్మితమై, కాంతితో దిశలను ప్రకాశింపజేసే భవనం మాకు ఆనందాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది ముత్యాలతో నిర్మితమై, దిశలను ప్రకాశింపజేస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క పవిత్రతను సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆనందం, శాంతి అందిస్తుంది.

51.

శ్లోకం:

> ఆవృత్త్యోరధిమధ్యం పూర్వస్యాం దిశి పురందరః శ్రీమాన్ ।
> అభ్రమువిటాధిరూఢో
> విభ్రమమస్మాకమనిశమాతనుతాత్ ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, పూర్వ దిశలో, శ్రీమంతుడైన ఇంద్రుడు, మేఘాలపై ఆసీనుడై, మా మోహాన్ని నిత్యం తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో పూర్వ దిశలో నిలిచిన ఇంద్రుని వర్ణిస్తుంది. అతను దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తుల మోహాన్ని, అజ్ఞానాన్ని తొలగిస్తాడు. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

52.

శ్లోకం:

> తత్కోణే వ్యజనస్రుక్తోమరపాత్రస్రువాన్నశక్తిధరః ।
> స్వాహాస్వధాసమేతః సుఖయతు మాం హవ్యవాహనః సుచిరమ్ ॥

తాత్పర్యం:
పూర్వ దిశ కోణంలో, వ్యజనం, స్రుక్, తోమర పాత్రలతో, స్వాహా, స్వధాలతో కూడిన అగ్ని దేవుడు నన్ను శాశ్వతంగా సుఖపెట్టుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం పూర్వ దిశ కోణంలో నిలిచిన అగ్ని దేవుని వర్ణిస్తుంది, అతను దేవి సేవలో ఉంటూ, యజ్ఞ సామగ్రిని స్వీకరిస్తాడు. స్వాహా, స్వధాలు ఆమె దివ్య శక్తిని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు సుఖాన్ని అందిస్తుంది.

53.

శ్లోకం:

> దక్షిణదిగంతరాలే దండధరో నీలనీరదచ్ఛాయః ।
> త్రిపురాపదాబ్జభక్తస్తిరయతు మమ నిఖిలమంహసాం
> నికరమ్ ॥

తాత్పర్యం:
దక్షిణ దిశలో, దండమును ధరించిన, నీలమేఘ ఛాయతో ఉన్న యముడు, త్రిపుర దేవి పాదాల భక్తుడై, నా పాపాలను తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దక్షిణ దిశలో నిలిచిన యముని వర్ణిస్తుంది, అతను దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తుల పాపాలను తొలగిస్తాడు. నీలమేఘ ఛాయ ఆమె దివ్య శక్తిని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు పాప విముక్తిని అందిస్తుంది.

54.

శ్లోకం:

> తస్యైవ పశ్చిమాయాం దిశి దలితేందీవరప్రభాశ్యామః ।
> ఖేటాసియష్టిధారీ ఖేదానపనయతు యాతుధానో మే ॥

తాత్పర్యం:
పశ్చిమ దిశలో, నీలోత్పల కాంతితో శోభిల్లే, ఖడ్గం, యష్టిని ధరించిన నైరృతి, నా దుఃఖాలను తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం పశ్చిమ దిశలో నిలిచిన నైరృతిని వర్ణిస్తుంది, అతను దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తుల దుఃఖాలను, భయాలను తొలగిస్తాడు. నీలోత్పల కాంతి ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది.

55.

శ్లోకం:

> తస్యా ఉత్తరదేశే ధవలాంగో విపులఝషవరారూఢః ।
> పాశాయుధాత్తపాణిః పాశీ విదలయతు పాశజాలాని ॥

తాత్పర్యం:
ఉత్తర దిశలో, శ్వేతవర్ణంతో, హంస వాహనంపై ఆసీనుడై, పాశాయుధాన్ని ధరించిన వరుణుడు, నా బంధనాలను నాశనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఉత్తర దిశలో నిలిచిన వరుణుని వర్ణిస్తుంది, అతను దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తుల బంధనాలను (పాశాలను) తొలగిస్తాడు. హంస వాహనం, శ్వేతవర్ణం ఆమె పవిత్రతను సూచిస్తాయి.

56.

శ్లోకం:

> వందే తదుత్తరహరిత్కోణే వాయుం చమూరువరవాహమ్ ।
> కోరకితతత్త్వబోధాన్గోరక్షప్రముఖయోగినోఽపి ముహుః ॥

తాత్పర్యం:
ఉత్తర హరిత కోణంలో, జింక వాహనంపై ఉన్న వాయుదేవుని, తత్త్వ జ్ఞానాన్ని అందించే గోరక్షనాథాది యోగులను స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఉత్తర హరిత కోణంలో నిలిచిన వాయుదేవుని, అతనితో పాటు గోరక్షనాథ వంటి యోగులను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు తత్త్వ జ్ఞానాన్ని, ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని అందిస్తారు.

57.

శ్లోకం:

> తరుణీరిడాప్రధానాస్తిస్రో వాతస్య తస్య కృతవాసాః ।
> ప్రత్యగ్రకాపిశాయనపానపరిభ్రాంతలోచనాః కలయే ॥

తాత్పర్యం:
వాయు దేవుని స్థానంలో నివసించే, రిడా అనే తరుణీ నేతృత్వంలోని ముగ్గురు దేవతలను, కాపిశాయన మద్యపానంతో చంచల నేత్రాలతో ఉన్నవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో వాయు దేవుని స్థానంలో నివసించే ముగ్గురు దివ్య తరుణీలను వర్ణిస్తుంది. రిడా అనే తరుణీ నాయకత్వంలో, వారు మద్యపానంతో (ఆధ్యాత్మిక ఆనందంతో) చంచల నేత్రాలతో శోభిల్లుతారు. ఇది దేవి సేవలో ఉన్న దివ్య శక్తులను సూచిస్తుంది.

58.

శ్లోకం:

> తల్లోకపూర్వభాగే ధనదం ధ్యాయామి శేవధికులేశమ్ ।
> అపి మాణిభద్రముఖ్యానంబాచరణావలంబినో యక్షాన్
> ॥

తాత్పర్యం:
పూర్వ దిశలో, శేవధి కులాధిపతియైన కుబేరుని, మాణిభద్రాది యక్షులను, దేవి చరణాలను ఆశ్రయించినవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో పూర్వ దిశలో నిలిచిన కుబేరుని, అతనితో పాటు మాణిభద్రాది యక్షులను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు సంపద, రక్షణ అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సంపద శక్తిని సూచిస్తుంది.

59.

శ్లోకం:

> తస్యైవ పూర్వసీమని తపనీయారచితగోపురే నగరే ।
> కాత్యాయనీసహాయం కలయే
> శీతాంశుఖండచూడాలమ్ ॥

తాత్పర్యం:
పూర్వ సీమలో, బంగారు గోపురాలతో కూడిన నగరంలో, కాత్యాయనీ సహాయంతో, చంద్రఖండంతో అలంకరించిన దేవిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని పూర్వ సీమలో బంగారు గోపురాలతో శోభిల్లే నగరంలో కాత్యాయనీ దేవి సహాయంతో ఉన్న లలితా దేవిని వర్ణిస్తుంది. చంద్రఖండం ఆమె శాంతమైన సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

60.

శ్లోకం:

> తత్పురషోడశవరణస్థలభాజస్తరుణచంద్రచూడాలాన్ ।
> రుద్రాధ్యాయే పఠితాన్రుద్రాణీసహచరాన్భజే రుద్రాన్ ॥

తాత్పర్యం:
పదహారు ఆవరణల స్థలంలో, చంద్రచూడాలంకారంతో ఉన్న, రుద్రాధ్యాయంలో పఠించబడిన రుద్రాణీ సహచరులైన రుద్రులను భజిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని పదహారు ఆవరణలలో నిలిచిన రుద్రులను, రుద్రాణీ సహచరులను వర్ణిస్తుంది. వారు రుద్రాధ్యాయంలో (శ్రీ రుద్రం) పఠించబడినవారై, దేవి సేవలో ఉంటారు. ఇది భక్తులకు శివశక్తి ఐక్యతను, రక్షణను సూచిస్తుంది.

61.

శ్లోకం:

> పవమానసంఖ్యయోజనదూరే బాలతృణ్మేచకస్తస్య ।
> సాలో మరకతరచితః సంపదమచలాం శ్రియం చ పుష్ణాతు ॥

తాత్పర్యం:
ఆవరణకు పవమాన సంఖ్య యోజనాల దూరంలో, ఆకుపచ్చ రంగుతో, మరకత రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనం స్థిరమైన సంపద, శ్రీని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది మరకత (పచ్చ) రత్నాలతో నిర్మితమై, ఆకుపచ్చ రంగుతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క సంపద శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు స్థిరమైన ఐశ్వర్యాన్ని, సంపదను అందిస్తుంది.

62.

శ్లోకం:

> ఆవృతియుగ్మాంతరతో హరితమణీనివహమేచకే దేశే ।
> హాటకతాలీవిపినం హాలాఘటఘటితవిటపమాకలయే
> ||

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, ఆకుపచ్చ రత్నాలతో శోభిల్లే స్థలంలో, బంగారు తాటి వృక్షాలతో కూడిన వనాన్ని, హాలాఘటాలతో నిండిన చెట్లను ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న ఆకుపచ్చ రత్నాలతో నిండిన స్థలంలో, బంగారు తాటి వృక్షాల వనాన్ని వర్ణిస్తుంది. హాలాఘటాలు (సుగంధ ద్రవ్యాలు) దేవి యొక్క దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

63.

శ్లోకం:

> తత్రైవ మంత్రిణీగృహపరిణాహం తరలకేతనం సదనమ్ ।
> మరకతసౌధమనోజ్ఞం దద్యాదాయూంషి దండనాథాయాః ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ మంత్రిణీ దేవి నివాసమైన, మరకత రత్నాలతో నిర్మితమై, చంచల కేతనంతో శోభిల్లే భవనం దండనాథాయకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో మంత్రిణీ దేవి నివాసమైన మరకత రత్నాల భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. చంచల కేతనం ఆమె దివ్య శక్తిని సూచిస్తుంది. ఇది దండనాథాయ (మంత్రిణీ దేవి రూపం) భక్తులకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని, రక్షణను అందిస్తుంది.

64.

శ్లోకం:

> సదనే తత్ర హరిన్మణిసంఘటితే మండపే శతస్తంభే ।
> కార్తస్వరమయపీఠే కనకమయాంబురుహకర్ణికామధ్యే
> ॥

తాత్పర్యం:
ఆ భవనంలో, మరకత రత్నాలతో నిర్మితమైన, వంద స్తంభాల మండపంలో, బంగారు తామర కర్ణిక మధ్యలో ఉన్న కార్తస్వర పీఠాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం మంత్రిణీ దేవి భవనంలోని వంద స్తంభాల మండపాన్ని, మరకత రత్నాలతో, బంగారు తామర కర్ణికతో శోభిల్లే కార్తస్వర (బంగారు) పీఠాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క రాజస స్థానాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

65.

శ్లోకం:

> బిందుత్రికోణవర్తులషడస్రవృత్తద్వయాన్వితే చక్రే ।
> సంచారిణీ దశోత్తరశతార్ణమనురాజకమలకలహంసీ ॥

తాత్పర్యం:
బిందు, త్రికోణం, షడస్రం, రెండు వృత్తాలతో కూడిన శ్రీచక్రంలో, 110 అక్షరాల మంత్ర రాజమై, కమలంలో కలహంసిగా ఉన్న సంచారిణీ దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని బిందు, త్రికోణం, షడస్రం, రెండు వృత్తాలతో కూడిన స్థానంలో సంచారిణీ దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె 110 అక్షరాల పంచదశీ మంత్ర రూపంలో, కమలంలో కలహంసిగా శోభిల్లుతుంది. ఇది ఆమె శ్రీవిద్యా స్వరూపాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.

66.

శ్లోకం:

> కోలవదనా కుశేశయనయనా కోకారిమండితశిఖండా ।
> సంతప్తకాంచనాభా సంధ్యారుణచేలసంవృతనితంబా
> ||

తాత్పర్యం:

కోలముఖంతో, కుశేశయ నేత్రాలతో, మయూర పింఛాలతో అలంకరించిన కేశాలతో, సంతప్త బంగారు కాంతితో, సంధ్యారుణ వస్త్రంతో కటితో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:

ఈ శ్లోకం సంచారిణీ దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. కోలముఖం ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని, కుశేశయ నేత్రాలు ఆమె దివ్య దృష్టిని, మయూర పింఛాలు ఆమె రాజసత్వాన్ని, సంధ్యారుణ వస్త్రం ఆమె సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

67.

శ్లోకం:

> హలముసలశంఖచక్రాఽంకుశపాశాభయవరస్ఫురితహస్తా ।
> కూలంకషానుకంపా కుంకుమజంబాలితస్తనాభోగా ॥

తాత్పర్యం:
హలం, ముసలం, శంఖం, చక్రం, అంకుశం, పాశం, అభయం, వరంతో శోభిల్లే చేతులతో, కరుణామయియై, కుంకుమంతో అలంకరించిన స్తనాలతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సంచారిణీ దేవి యొక్క దివ్య ఆయుధాలను, కరుణా స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఆయుధాలు ఆమె శక్తి, రక్షణ, అనుగ్రహ శక్తులను సూచిస్తాయి. కుంకుమంతో అలంకరించిన స్తనాలు ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, కరుణను సూచిస్తాయి.

68.

శ్లోకం:

> ధూర్తానామతిదూరావార్తాశేషావలగ్నకమనీయా ।
> ఆర్తాలీశుభదాత్రీ వార్తాలీ భవతు వాంఛితార్థాయ ॥

తాత్పర్యం:
దుష్టులకు దూరమై, సర్వం ఆశ్రయించిన కమనీయ రూపిణియై, ఆర్తులకు శుభాన్ని ఇచ్చే వార్తాలీ దేవి కోరిన కోరికలను తీర్చుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం వార్తాలీ దేవిని (సంచారిణీ రూపం) వర్ణిస్తుంది. ఆమె దుష్టులకు దూరమై, భక్తులకు ఆశ్రయమై, శుభాన్ని, కోరికలను తీర్చుతుంది. ఇది ఆమె కరుణా, అనుగ్రహ శక్తులను సూచిస్తుంది.

69.

శ్లోకం:

> తస్యాః పరితో దేవీః స్వప్నేశ్యున్మత్తభైరవీముఖ్యాః ।
> ప్రణమత జంభిన్యాద్యాః భైరవవర్గాంశ్చ
> హేతుకప్రముఖాన్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆమె చుట్టూ స్వప్నేశీ, ఉన్మత్త భైరవీ ఆది దేవీలను, జంభినీ ఆది భైరవులను, హేతుక ప్రముఖ భైరవ సమూహాలను స్తుతించండి.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సంచారిణీ దేవి చుట్టూ ఉన్న స్వప్నేశీ, ఉన్మత్త భైరవీ వంటి దేవీలను, జంభినీ, హేతుకాది భైరవులను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు రక్షణ, శక్తిని అందిస్తారు. ఇది ఆమె దివ్య సహచరులను స్తుతిస్తుంది.

70.

శ్లోకం:

> పూర్వోక్తసంఖ్యయోజనదూరే పూయాంశుపాటలస్తస్య ।
> విద్రావయతు మదార్తిం విద్రుమసాలో విశంకటద్వారః
> ॥

తాత్పర్యం:
పూర్వోక్త సంఖ్య యోజనాల దూరంలో, ఎర్రని కాంతితో, విద్రుమ (పగడం) రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనం, నా దుఃఖాన్ని తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది విద్రుమ రత్నాలతో నిర్మితమై, ఎర్రని కాంతితో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శాంతి శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల దుఃఖాన్ని తొలగిస్తుంది.

71.

శ్లోకం:

> ఆవరణయోరహర్నిశమంతరభూమౌప్రకాశశాలిన్యామ్ ।
> ఆసీనమంబుజాసనమభినవసిందూరగౌరమహమీడే ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, ప్రకాశమాన భూమిలో, తామరపై ఆసీనమై, సిందూర గౌరవర్ణంతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ప్రకాశమాన స్థలంలో, తామరపై ఆసీనమైన దేవిని వర్ణిస్తుంది. సిందూర గౌరవర్ణం ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని, శాంతిని అందిస్తుంది.

72.

శ్లోకం:

> వరణస్య తస్య మారుతయోజనతో
> విపులగోపురద్వారః ।
> సాలో నానారత్నైః సంఘటితాంగః కృషీష్ట మదభీష్టమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
ఆ ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, విశాల గోపుర ద్వారంతో, వివిధ రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనం నా కోరికలను తీర్చుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మరొక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది విశాల గోపుర ద్వారంతో, వివిధ రత్నాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల వాంఛలను పూర్తి చేస్తుంది.

73.

శ్లోకం:

> అంతరకక్ష్యామనయోరవిరలశోభాపిచండిలోద్దేశామ్ ।
> మాణిక్యమండపాఖ్యాం
> మహతీమధిహృదయమనిశమాకలయే ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, ప్రకాశమాన స్థలంలో, మాణిక్య మండపంగా పిలువబడే గొప్ప స్థానాన్ని నిత్యం హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న మాణిక్య (మాణిక్య రత్నాల) మండపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది ప్రకాశమానంగా, దేవి యొక్క దివ్య స్థానాన్ని సూచిస్తుంది. భక్తులు దీనిని హృదయంలో ధ్యానించడం వల్ల ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని పొందుతారు.

74.

శ్లోకం:

> తత్ర స్థితం ప్రసన్నం తరుణతమాలప్రవాలకిరణాభమ్ ।
> కర్ణావలంబికుండలకందలితాభీశుకవచితకపోలమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ ప్రసన్నమై, తమాల ప్రవాళ కాంతితో, కర్ణాభరణాలతో, శుక పక్షాలతో అలంకరించిన చెక్కిళ్ళతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం మాణిక్య మండపంలో ప్రసన్న రూపంలో ఉన్న దేవిని వర్ణిస్తుంది. తమాల ప్రవాళ కాంతి ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, కర్ణాభరణాలు, శుక పక్షాలు ఆమె రాజసత్వాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని, దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

75.

శ్లోకం:

> శోణాధరం శుచిస్మితమేణాంకవదనమేధమానకృపమ్
> ।
> ముగ్ధైణమదవిశేషకముద్రితనిటిలేందురేఖికారుచిరమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
ఎర్రని అధరాలతో, శుచి స్మితంతో, జింకలాంటి ముఖంతో, కరుణామయియై, ఆనందమదంతో, చంద్రరేఖతో అలంకరించిన నీటిలంతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని, కరుణా స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఎర్రని అధరాలు, శుచి స్మితం ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని, జింకలాంటి ముఖం ఆమె సౌందర్యాన్ని, చంద్రరేఖ ఆమె దివ్యత్వాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని, కరుణను అందిస్తుంది.

76.

శ్లోకం:

> నాలీకదలసహోదరనయనాంచలఘటితమనసిజాకూతమ్ ।
> కమలాకఠినపయోధరకస్తూరీఘుసృణపంకిలోరస్కమ్ ॥

తాత్పర్యం:
తామర ఆకులను పోలిన కనుచివరలతో, మనసిజుని (కామదేవుని) ఆకాంక్షలను సృష్టించే, గట్టి స్తనాలతో, కస్తూరితో అలంకరించిన దేవి శరీరాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ లలితా దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కనుచివరలు తామర ఆకులను పోలి, కామదేవుని ఆకాంక్షలను రేకెత్తిస్తాయి. గట్టి స్తనాలు ఆమె యౌవన శోభను, కస్తూరి సుగంధం ఆమె దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని కీర్తిస్తుంది.

77.

శ్లోకం:

> చాంపేయగంధికైశ్యం శంపాసబ్రహ్మచారికౌశేయమ్ ।
> శ్రీవత్సకౌస్తుభధరం శ్రితజనరక్షాధురీణచరణాబ్జమ్ ॥

తాత్పర్యం:
చాంపేయ పుష్ప సుగంధంతో, బ్రహ్మచారి శంపాకాస కౌశేయ వస్త్రంతో, శ్రీవత్స, కౌస్తుభ ఆభరణాలతో, భక్తులను రక్షించే చరణాలతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క విష్ణు స్వరూపాన్ని (లక్ష్మీ లేదా శ్రీదేవి రూపంలో) వర్ణిస్తుంది. చాంపేయ సుగంధం ఆమె దివ్య సౌరభాన్ని, కౌశేయ వస్త్రం ఆమె రాజసత్వాన్ని, శ్రీవత్స, కౌస్తుభాలు ఆమె వైష్ణవ శక్తిని సూచిస్తాయి. ఆమె చరణాలు భక్తులకు రక్షణను అందిస్తాయి.

78.

శ్లోకం:

> కంబుసుదర్శనవిలసత్కరపద్మం కంఠలోలవనమాలమ్
> ।
> ముచుకుందమోక్షఫలదం
> ముకుందమానందకందమవలంబే ॥

తాత్పర్యం:
శంఖం, సుదర్శన చక్రంతో శోభిల్లే చేతులతో, వనమాలతో అలంకరించిన కంఠంతో, మోక్ష ఫలాన్ని ఇచ్చే ముకుంద రూపంలో ఆనంద కందమైన దేవిని ఆశ్రయిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవిని ముకుంద (విష్ణు) రూపంలో వర్ణిస్తుంది. శంఖం, సుదర్శన చక్రం ఆమె రక్షణ శక్తిని, వనమాల ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, మోక్ష ఫలం ఆమె ఆధ్యాత్మిక శక్తిని సూచిస్తాయి. ఆమె భక్తులకు ఆనందం, మోక్షాన్ని అందిస్తుంది.

79.

శ్లోకం:

> తద్వరణోత్తరభాగే తారాపతిబింబచుంబినిజశృంగః ।
> వివిధమణీగణఘటితో వితరతు సాలో వినిర్మలాం
> ధిషణామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ ఆవరణ ఉత్తర భాగంలో, చంద్రబింబాన్ని స్పృశే శిఖరాలతో, వివిధ రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనం స్వచ్ఛమైన జ్ఞానాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఒక ఆవరణలోని భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది, ఇది వివిధ రత్నాలతో నిర్మితమై, చంద్రుని కాంతిని స్పృశే శిఖరాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు స్వచ్ఛమైన బుద్ధిని, జ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.

80.

శ్లోకం:

> ప్రాకారద్వితయాంతరకక్ష్యాం పృథురత్ననికరసంకీర్ణామ్ ।
> నమత సహస్రస్తంభకమండపనామ్నాతివిశ్రుతాం భువనే ॥

తాత్పర్యం:
రెండు ఆవరణల మధ్యలో, విశాలమైన రత్నాలతో నిండిన, సహస్ర స్తంభాలతో కూడిన మండపాన్ని, లోకంలో ప్రసిద్ధమైన దానిని స్తుతించండి.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో రెండు ఆవరణల మధ్య ఉన్న సహస్ర స్తంభాల మండపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది విశాలమై, రత్నాలతో నిండి, లోకంలో ప్రసిద్ధమై ఉంటుంది. ఇది దేవి యొక్క రాజస స్థానాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

81.

శ్లోకం:

> ప్రణుమస్తత్ర భవానీసహచరమీశానమిందుఖండధరమ్ ।
> శృంగారనాయికామనుశీలనభాజోఽపి భృంగినందిముఖాన్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ భవానీ సహచరుడై, చంద్రఖండంతో అలంకరించిన ఈశానుని, శృంగార నాయిక దేవిని ధ్యానించే భృంగి, నంది మొదలైనవారిని స్తుతిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో భవానీ (లలితా దేవి) సహచరుడైన ఈశానుని (శివుడు) వర్ణిస్తుంది. ఆయన చంద్రఖండంతో అలంకరించబడి, దేవి సేవలో ఉంటాడు. భృంగి, నంది వంటి గణాలు దేవిని ధ్యానిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శక్తిని అందిస్తారు.

82.

శ్లోకం:

> తస్యైణవాహయోజనదూరే వందే మనోమయం వప్రమ్ ।
> అంకూరన్మణికిరణామంతరకక్ష్యాం చ నిర్మలామనయోః ॥

తాత్పర్యం:
ఆ ఆవరణకు ఒక యోజన దూరంలో, మనోమయ ఆవరణను, రత్న కిరణాలతో, రెండు ఆవరణల మధ్య స్వచ్ఛమైన స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మనోమయ ఆవరణను వర్ణిస్తుంది, ఇది రత్న కిరణాలతో శోభిల్లుతుంది. రెండు ఆవరణల మధ్య స్వచ్ఛమైన స్థలం దేవి యొక్క పవిత్రతను సూచిస్తుంది. ఇది భక్తుల మనస్సును శుద్ధి చేస్తుంది.

83.

శ్లోకం:

> తత్రైవామృతవాపీం తరలతరంగావలీఢతటయు�
> సర్వస్తత్ర స్థితమ్ ॥
> ముక్తామయకలహంసీముద్రితకనకారవిందసందోహామ్
> ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ అమృత వాపిని, చంచల తరంగాలతో, ముత్యాలతో నిర్మితమైన కలహంసీలతో, బంగారు తామరలతో అలంకరించబడిన సమూహంతో స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని అమృత వాపిని (సరస్సు) వర్ణిస్తుంది. చంచల తరంగాలు దేవి యొక్క శక్తి ప్రవాహాన్ని, ముత్యాల కలహంసీలు ఆమె పవిత్రతను, బంగారు తామరలు ఆమె రాజసత్వాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

84.

శ్లోకం:

> శక్రోపలమయభృంగీసంగీతోన్మేషఘోషితదిగంతామ్ ।
> కాంచనమయాంగవిలసత్కారండవషండతాండవమనో
> జ్ఞామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఇంద్రనీల రత్నాలతో నిర్మితమై, భృంగీ సంగీతంతో దిశలను ప్రకాశింపజేసే, బంగారు శరీరంతో, కారండవ పక్షుల తాండవంతో శోభిల్లే వాపిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అమృత వాపిని మరింత వివరిస్తుంది. ఇంద్రనీల రత్నాలు ఆమె దివ్య కాంతిని, భృంగీ సంగీతం ఆమె శక్తి నాదాన్ని, కారండవ పక్షుల తాండవం ఆమె దివ్య నృత్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు దివ్య ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

85.

శ్లోకం:

> కురువిందాత్మకహల్లకకోరకసుషమాసమూహపాటలితా
> మ్ ।
> కలయే సుధాస్వరూపాం
> కందలితామందకైరవామోదామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కురువింద రత్నాలతో, పుష్ప కోరకాల సౌందర్యంతో శోభిల్లే, సుధా స్వరూపిణియై, కైరవ పుష్పాల సుగంధంతో నిండిన వాపిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అమృత వాపిని సుధా (అమృత) స్వరూపంగా వర్ణిస్తుంది. కురువింద రత్నాలు, పుష్ప కోరకాలు ఆమె సౌందర్యాన్ని, కైరవ సుగంధం ఆమె దివ్య సౌరభాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శాంతిని అందిస్తుంది.

86.

శ్లోకం:

> తద్వాపికాంతరాలే తరలే మణిపోతసీమ్ని
> విహరంతీమ్ ।
> సింధూరపాటలాంగీం
> సితకిరణాంకూరకల్పితవతంసామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ వాపి మధ్యలో, రత్న బోటు సీమలో విహరిస్తూ, సింధూర రంగు శరీరంతో, శ్వేత కిరణాలతో అలంకరించిన వతంసంతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అమృత వాపిలో రత్న బోటులో విహరిస్తున్న దేవిని వర్ణిస్తుంది. సింధూర రంగు శరీరం ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, శ్వేత కిరణాల వతంసం ఆమె పవిత్రతను సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

87.

శ్లోకం:

> పర్వేందుబింబవదనాం పల్లవశోణాధరస్ఫురితహాసామ్ ।
> కుటిలకబరీం కురంగీశిశునయనాం
> కుండలస్ఫురితగండామ్ ॥

తాత్పర్యం:
పూర్ణచంద్ర బింబంలాంటి ముఖంతో, ఎర్రని పల్లవాలవంటి అధరాలతో, వంకర కేశాలతో, జింక శిశు నేత్రాలతో, కుండలాలతో శోభిల్లే చెక్కిళ్ళతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. పూర్ణచంద్ర ముఖం ఆమె కాంతిని, ఎర్రని అధరాలు ఆమె ఆకర్షణను, జింక నేత్రాలు ఆమె సౌమ్యతను, కుండలాలు ఆమె రాజసత్వాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

88.

శ్లోకం:

> నికటస్థపోతనిలయాః శక్తీః శయవిధృతహేమశృంగజలైః
> ।
> పరిషించంతీం పరితస్తారాం తారుణ్యగర్వితాం వందే ॥

తాత్పర్యం:
రత్న బోటు సమీపంలో, బంగారు శృంగాలతో నీటిని సించే శక్తులతో చుట్టబడి, యౌవన గర్వంతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి చుట్టూ ఉన్న శక్తులను, బంగారు శృంగాలతో నీటిని సించే వారిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె యౌవన గర్వంతో శోభిల్లుతుంది. ఇది ఆమె దివ్య శక్తి, సౌందర్యాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు రక్షణ, ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

89.

శ్లోకం:

> ప్రాగుక్తసంఖ్యయోజనదూరే ప్రణమామి
> బుద్ధిమయసాలమ్ ।
> అనయోరంతరకక్ష్యామష్టాపదపుష్టమేదినీం రుచిరామ్
> ||

తాత్పర్యం:
పూర్వోక్త సంఖ్య యోజనాల దూరంలో, బుద్ధిమయ భవనాన్ని, రెండు ఆవరణల మధ్య అష్టాపద (చదరంగం) రీతిలో అలంకరించబడిన స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని బుద్ధిమయ భవనాన్ని, రెండు ఆవరణల మధ్య అష్టాపద రీతిలో అలంకరించబడిన స్థలాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు బుద్ధి, వివేకాన్ని అందిస్తుంది.

90.

శ్లోకం:

> కాదంబరీనిధానాం కలయామ్యానందవాపికాం తస్యామ్ ।
> శోణాశ్మనివహనిర్మితసోపానశ్రేణిశోభమానతటీమ్ ॥

తాత్పర్యం:
కాదంబరీ (మద్యం) నిధిగా ఉన్న ఆనంద వాపిని, ఎర్రని రత్నాలతో నిర్మితమైన సోపానాలతో శోభిల్లే తీరాన్ని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని ఆనంద వాపిని వర్ణిస్తుంది, ఇది ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని (కాదంబరీ) సూచిస్తుంది. ఎర్రని రత్నాల సోపానాలు ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందం, శాంతిని అందిస్తుంది.

91.

శ్లోకం:

> మాణిక్యతరణినిలయాం మధ్యే తస్యా
> మదారుణకపోలామ్ ।
> అమృతేశీత్యభిధానామంతః కలయామి వారుణీం
> దేవీమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ వాపి మధ్యలో, మాణిక్య బోటులో, ఎర్రని చెక్కిళ్ళతో, అమృతేశీ అనే నామంతో ఉన్న వారుణీ దేవిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఆనంద వాపిలో మాణిక్య బోటులో ఉన్న వారుణీ దేవిని (అమృతేశీ) వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఎర్రని చెక్కిళ్ళు ఆమె సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది ఆమె అమృత స్వరూపాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శక్తిని అందిస్తుంది.

92.

శ్లోకం:

> సౌవర్ణకేనిపాతనహస్తాః సౌందర్యగర్వితా దేవ్యః ।
> తత్పురతః స్థితిభాజో వితరంత్వస్మాకమాయుషో
> వృద్ధిమ్ ॥

తాత్పర్యం:
బంగారు కలశాలతో నీటిని సించే, సౌందర్య గర్వంతో ఉన్న దేవీలు, ఆమె ముందు నిలిచి, మాకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం వారుణీ దేవి ముందు బంగారు కలశాలతో సేవ చేసే దేవీలను వర్ణిస్తుంది. వారు సౌందర్య గర్వంతో శోభిల్లుతూ, భక్తులకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని అందిస్తారు.

93.

శ్లోకం:

> తస్య
> పృషదశ్వయోజనదూరేఽహంకారసాలమతితుంగమ్ ।
> వందే తయోశ్చ మధ్యే కక్ష్యాం
> వలమానమలయపవమానామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ వాపికి ఒక యోజన దూరంలో, అహంకార భవనాన్ని, రెండు ఆవరణల మధ్య మలయ పవనంతో చలించే స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని అహంకార భవనాన్ని, రెండు ఆవరణల మధ్య మలయ పవనంతో (సుగంధ గాలితో) చలించే స్థలాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క అహంకార నియంత్రణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శాంతిని అందిస్తుంది.

94.

శ్లోకం:

> వినుమో విమర్శవాపీం సౌషుమ్నసుధాస్వరూపిణీం తత్ర ।
> వేలాతిలంఘ్యవీచీకోలాహలభరితకూలవనవాటీమ్ ॥

తాత్పర్యం:
విమర్శ వాపిని, సుషుమ్న సుధా స్వరూపిణియై, తీరాన్ని అతిక్రమించే తరంగాలతో, వనవాటీలతో నిండిన స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం విమర్శ వాపిని వర్ణిస్తుంది, ఇది సుషుమ్న (ఆధ్యాత్మిక శక్తి నాడి) అమృత స్వరూపంగా ఉంటుంది. తరంగాలు, వనవాటీలు ఆమె శక్తి ప్రవాహాన్ని, సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.

95.

శ్లోకం:

> తత్రైవ సలిలమధ్యే తాపింఛదలప్రపంచసుషమాభామ్ ।
> శ్యామలకంచుకలసితాం
> శ్యామావిటబింబడంబరహరాస్యామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ వాపి నీటి మధ్యలో, తామర ఆకుల సౌందర్యంతో, శ్యామల కంచుకంతో, నీలాంబరంతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం విమర్శ వాపిలో నీటి మధ్యలో ఉన్న దేవిని వర్ణిస్తుంది. తామర ఆకుల సౌందర్యం ఆమె దివ్య కాంతిని, శ్యామల కంచుకం, నీలాంబరం ఆమె సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

96.

శ్లోకం:

> ఆభుగ్నమసృణచిల్లీహసితాయుగ్మశరకార్ముకవిలాసా
> మ్ ।
> మందస్మితాంచితముఖీం
> మణిమయతాటంకమండితకపోలామ్ ॥

తాత్పర్యం:
వంగిన మృదువైన కనుబొమ్మలతో, శర కార్ముకంతో శోభిల్లే, మందస్మితంతో, రత్న తాటంకాలతో అలంకరించిన చెక్కిళ్ళతో ఉన్న దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. వంగిన కనుబొమ్మలు, శర కార్ముకం ఆమె ఆకర్షణ శక్తిని, మందస్మితం ఆమె సౌమ్యతను, రత్న తాటంకాలు ఆమె రాజసత్వాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

97.

శ్లోకం:

> కురువిందతరణినిలయాం
> కులాచలస్పర్ధికుచనమన్మధ్యామ్ ।
> కుంకుమవిలిప్తగాత్రీం కురుకుల్లాం మనసి కుర్మహే సతతమ్ ॥

తాత్పర్యం:
కురువింద బోటులో, కులాచలంతో స్పర్ధించే స్తనాలతో, కుంకుమంతో అలంకరించిన శరీరంతో ఉన్న కురుకుల్లా దేవిని నిత్యం మనస్సులో ధ్యానిస్తాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కురుకుల్లా దేవిని వర్ణిస్తుంది, ఆమె కురువింద బోటులో ఉంటూ, గొప్ప స్తనాలతో, కుంకుమంతో శోభిల్లుతుంది. ఇది ఆమె దివ్య సౌందర్యాన్ని, శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని అందిస్తుంది.

98.

శ్లోకం:

> తత్సాలోత్తరభాగే భానుమయం వప్రమాశ్రయే దీప్తమ్ ।
> మధ్యం చ విపులమనయోర్మన్యే
> విశ్రాంతమాతపోద్గారమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ భవన ఉత్తర భాగంలో, సూర్య కాంతితో శోభిల్లే ఆవరణను, రెండు ఆవరణల మధ్య విశ్రాంత స్థలంలో సూర్య తేజస్సును ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని సూర్య కాంతితో శోభిల్లే ఆవరణను, రెండు ఆవరణల మధ్య సూర్య తేజస్సుతో నిండిన స్థలాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క ప్రకాశ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు జ్ఞానాన్ని, తేజస్సును అందిస్తుంది.

99.

శ్లోకం:

> తత్ర కురువిందపీఠే తామరసే కనకకర్ణికాఘటితే ।
> ఆసీనమరుణవాససమమ్లానప్రసవమాలికాభరణమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ కురువింద పీఠంలో, బంగారు కర్ణికతో కూడిన తామరపై ఆసీనమై, ఎర్రని వస్త్రంతో, వాడని పుష్పమాలతో అలంకరించిన దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కురువింద పీఠంలో తామరపై ఆసీనమైన దేవిని వర్ణిస్తుంది. బంగారు కర్ణిక ఆమె రాజసత్వాన్ని, ఎర్రని వస్త్రం ఆమె శక్తిని, వాడని పుష్పమాల ఆమె శాశ్వత సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

100.

శ్లోకం:

> చక్షుష్మతీప్రకాశనశక్తిచ్ఛాయాసమారచితకేలిమ్ ।
> మాణిక్యముకుటరమ్యం మన్యే మార్తాండభైరవం హృదయే ॥

తాత్పర్యం:
చక్షుష్మతీ ప్రకాశ శక్తితో, ఛాయతో కూడిన దివ్య క్రీడలతో, మాణిక్య కిరీటంతో శోభిల్లే మార్తాండ భైరవుని హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం మార్తాండ భైరవుని (సూర్య రూపంలో శివుడు) వర్ణిస్తుంది, ఆయన చక్షుష్మతీ (దృష్టి శక్తి) ప్రకాశంతో, దివ్య క్రీడలతో, మాణిక్య కిరీటంతో శోభిల్లుతాడు. ఇది దేవి సహచరుడైన భైరవుని స్తుతిస్తూ, భక్తులకు జ్ఞానం, తేజస్సును అందిస్తుంది.

101.

శ్లోకం:

> ఇందుమయసాలమీడే తస్యోత్తరతస్తుషారగిరిగౌరమ్ ।
> అత్యంతశిశిరమారుతమనయోర్మధ్యం చ
> చంద్రికోద్గారమ్ ॥

తాత్పర్యం:
చంద్ర కాంతితో శోభిల్లే భవనాన్ని, దాని ఉత్తర దిశలో హిమగిరి వంటి శ్వేతవర్ణంతో, శీతలమైన గాలితో, రెండు ఆవరణల మధ్య చంద్రికా ప్రవాహంతో స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని చంద్ర కాంతితో నిండిన భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఉత్తర దిశలో హిమగిరి వంటి శ్వేతవర్ణం, శీతలమైన గాలి, చంద్రికా ప్రవాహం దేవి యొక్క శాంతమైన, పవిత్ర స్వరూపాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు శాంతి, జ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.

102.

శ్లోకం:

> తత్ర ప్రకాశమానం తారానికరైః పరిష్కృతోద్దేశమ్ ।
> అమృతమయకాంతికందలమంతః కలయామి
> కుందసితమిందుమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ నక్షత్ర సమూహాలతో అలంకరించబడి, అమృత కాంతితో శోభిల్లే, కుందపుష్పం వంటి శ్వేత చంద్రుని హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఆ భవనంలో నక్షత్రాలతో అలంకరించబడిన, అమృత కాంతితో ప్రకాశించే చంద్రుని వర్ణిస్తుంది. కుందపుష్పం వంటి శ్వేతవర్ణం దేవి యొక్క పవిత్రతను సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక శాంతిని, దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

103.

శ్లోకం:

> శృంగారసాలమీడే శృంగోల్లసితం తదుత్తరే భాగే ।
> మధ్యస్థలే తయోరపి మహితాం శృంగారపూర్వికాం
> పరిఖామ్ ॥

తాత్పర్యం:
శృంగార భావంతో శోభిల్లే భవనాన్ని, దాని ఉత్తర భాగంలో శృంగారంతో ప్రకాశించే, రెండు ఆవరణల మధ్య గొప్ప శృంగార పూర్వికా పరిఖను స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని శృంగార భావంతో నిండిన భవనాన్ని, ఉత్తర దిశలో శృంగార శక్తితో శోభిల్లే పరిఖను (కందకం) వర్ణిస్తుంది. శృంగార పూర్వికా పరిఖ దేవి యొక్క ఆకర్షణ, ఆనంద శక్తిని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

104.

శ్లోకం:

> తత్ర మణినౌస్థితాభిస్తపనీయావిరచితాగ్రహస్తాభిః ।
> శృంగారదేవతాభిః సహితం పరిఖాధిపం భజే మదనమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ రత్న బోటులో, బంగారు ఆయుధాలతో శోభిల్లే శృంగార దేవతలతో సహా, పరిఖాధిపతియైన మదనుని (కామదేవుడు) స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శృంగార పరిఖలో రత్న బోటులో నిలిచిన కామదేవుని, శృంగార దేవతలతో సహా వర్ణిస్తుంది. బంగారు ఆయుధాలు వారి దివ్య శక్తిని సూచిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క ఆకర్షణ శక్తిని సేవించే కామదేవుని స్తుతిస్తూ, భక్తులకు ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

105.

శ్లోకం:

> శృంగారవరణవర్యస్యోత్తరతః సకలవిబుధసంసేవ్యమ్ ।
> చింతామణిగణరచితం చింతాం దూరీకరోతు మే సదనమ్ ॥

తాత్పర్యం:
శృంగార ఆవరణ ఉత్తర దిశలో, సమస్త దేవతలచే సేవించబడే, చింతామణి రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనం నా చింతలను తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శృంగార ఆవరణ ఉత్తర దిశలో చింతామణి రత్నాలతో నిర్మితమైన భవనాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది సమస్త దేవతలచే సేవించబడుతూ, దేవి యొక్క కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తుల చింతలను తొలగించి, సుఖాన్ని అందిస్తుంది.

106.

శ్లోకం:

> మణిసదనసాలయోరధిమధ్యం
> దశతాలభూమిరుహదీర్ఘైః ।
> పర్ణైః సువర్ణవర్ణైర్యుక్తాం కాండైశ్చ యోజనోత్తుంగైః ॥

తాత్పర్యం:
రత్న భవన ఆవరణల మధ్యలో, పది తాటి చెట్లతో, బంగారు రంగు ఆకులతో, యోజన ఎత్తైన కాండాలతో శోభిల్లే స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రత్న భవన ఆవరణల మధ్యలో బంగారు ఆకులతో, యోజన ఎత్తైన పది తాటి చెట్ల సమూహాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క రాజస సౌందర్యాన్ని, ఐశ్వర్యాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

107.

శ్లోకం:

> మృదులైస్తాలీపంచకమానైర్మిలితాం చ కేసరకదంబైః ।
> సంతతగలితమరందస్రోతోనిర్యన్మిలిందసందోహామ్ ॥

తాత్పర్యం:
మృదువైన ఐదు తాటి చెట్లతో, కేసర కదంబ పుష్పాలతో కూడిన, నిరంతరం మకరంద ప్రవంతితో, తేనెటీగల సమూహాలతో నిండిన స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఆ స్థలంలో ఐదు తాటి చెట్లు, కేసర కదంబ పుష్పాలు, మకరంద ప్రవంతి, తేనెటీగల సమూహాలను వర్ణిస్తుంది. ఇవి దేవి యొక్క సౌరభాన్ని, సౌందర్యాన్ని సూచిస్తాయి. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

108.

శ్లోకం:

> పాటీరపవనబాలకధాటీనిర్యత్పరాగపింజరితామ్ ।
> కలహంసీకులకలకలకూలంకషనినదనిచయకమనీయా
> మ్ ॥

తాత్పర్యం:
పాటీర గాలి వల్ల చెల్లాచెదరైన పుష్పరేణువులతో, కలహంసీల కిలకిల నాదాలతో శోభిల్లే, మనోహరమైన స్థలాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం పాటీర గాలి వల్ల చెల్లాచెదరైన పుష్పరేణువులతో, కలహంసీల నాదాలతో నిండిన స్థలాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సౌరభం, శాంతమైన వాతావరణాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

109.

శ్లోకం:

> పద్మాటవీం భజామః పరిమలకల్లోలపక్ష్మలోపాంతామ్ ।
> [దేవ్యర్ఘ్యపాత్రధారీ తస్యాః పూర్వదిశి దశకలాయుక్తః ।]
> వలయితమూర్తిర్భగవాన్వహ్నిః క్రోశోన్నతశ్చిరం పాయాత్ ॥

తాత్పర్యం:
సుగంధ కల్లోలాలతో, తామర అడవిని స్తుతిస్తున్నాము. దేవి యొక్క అర్ఘ్య పాత్రను ధరించిన, పూర్వ దిశలో దశ కలలతో ఉన్న, క్రోశ ఎత్తైన అగ్ని దేవుడు చిరకాలం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం తామర అడవిని, దేవి యొక్క అర్ఘ్య పాత్రను ధరించిన అగ్ని దేవుని వర్ణిస్తుంది. పూర్వ దిశలో దశ కలలతో, క్రోశ ఎత్తుతో ఆయన శోభిల్లుతాడు. ఇది దేవి సేవలో అగ్ని దేవుని పాత్రను సూచిస్తూ, భక్తులకు రక్షణను అందిస్తుంది.

110.

శ్లోకం:

> తత్రాధారే దేవ్యాః పాత్రీరూపః ప్రభాకరః శ్రీమాన్ ।
> ద్వాదశకలాసమేతో ధ్వాంతం మమ బహులమాంతరం భింద్యాత్ ॥

తాత్పర్యం:
దేవి యొక్క అర్ఘ్య పాత్ర రూపంలో, ద్వాదశ కలలతో శోభిల్లే శ్రీమాన్ ప్రభాకరుడు (సూర్యుడు) నా అంతరంలోని అజ్ఞానాంధకారాన్ని నాశనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అర్ఘ్య పాత్ర రూపంలో సూర్య దేవుని వర్ణిస్తుంది. ద్వాదశ కలలతో ఆయన ప్రకాశిస్తూ, భక్తుల అజ్ఞానాంధకారాన్ని తొలగిస్తాడు. ఇది దేవి సేవలో సూర్యుని పాత్రను సూచిస్తూ, జ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.

111.

శ్లోకం:

> తస్మిన్ దినేశపాత్రే
> తరంగితామోదమమృతమయమర్ఘ్యమ్ ।
> చంద్రకలాత్మకమమృతం
> సాంద్రీకుర్యాదమందమానందమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సూర్య దేవుని పాత్రలో, తరంగిత సుగంధంతో, చంద్ర కలలతో కూడిన అమృతమయ అర్ఘ్యం గాఢమైన ఆనందాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సూర్య దేవుని అర్ఘ్య పాత్రలో చంద్ర కలలతో కూడిన అమృతమయ అర్ఘ్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది సుగంధంతో తరంగిస్తూ, దేవి సేవలో గాఢమైన ఆనందాన్ని అందిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక సుఖాన్ని ప్రసాదిస్తుంది.

112.

శ్లోకం:

> అమృతే తస్మిన్నభితో విహరంత్యో
> వివిధమణితరణిభాజః ।
> షోడశ కలాః సుధాంశోః శోకాదుత్తారయంతు
> మామనిశమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ అమృతంలో, వివిధ రత్న బోటులలో విహరిస్తూ, చంద్రుని షోడశ కలలు నన్ను నిత్యం శోకం నుండి తారించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అమృతంలో విహరిస్తున్న చంద్రుని షోడశ కలలను, రత్న బోటులలో ఉన్నవారిని వర్ణిస్తుంది. ఇవి దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులను శోకం నుండి రక్షిస్తాయి. ఇది ఆధ్యాత్మిక శాంతిని, మోక్షాన్ని సూచిస్తుంది.

113.

శ్లోకం:

> తత్రైవ విహృతిభాజో ధాతృముఖానాం చ
> కారణేశానామ్ ।
> సృష్ట్యాదిరూపికాస్తాః శమయంత్వఖిలాః కలాశ్చ
> సంతాపమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అక్కడ విహరిస్తున్న, బ్రహ్మాది కారణేశ్వరుల సృష్టి రూపాలైన కలలు సమస్త సంతాపాలను శమింపజేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అమృతంలో విహరిస్తున్న బ్రహ్మాది కారణేశ్వరుల సృష్టి రూపాలైన కలలను వర్ణిస్తుంది. ఇవి దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తుల సంతాపాలను (దుఃఖాలను) తొలగిస్తాయి. ఇది ఆధ్యాత్మిక శాంతిని, రక్షణను అందిస్తుంది.

114.

శ్లోకం:

> కీనాశవరుణకిన్నరరాజదిగంతేషు రత్నగేహస్య ।
> కలయామి తాన్యజస్రం
> కలయంత్వాయుష్యమర్ఘ్యపాత్రాణి ॥

తాత్పర్యం:
రత్న గేహం యొక్క దిగంతాలలో కీనాశ, వరుణ, కిన్నర రాజులను నిత్యం ధ్యానిస్తున్నాను; వారు అర్ఘ్య పాత్రలతో దీర్ఘాయుష్యాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రత్న గేహం యొక్క దిగంతాలలో నిలిచిన కీనాశ, వరుణ, కిన్నర రాజులను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో అర్ఘ్య పాత్రలతో ఉంటూ, భక్తులకు దీర్ఘాయుష్యాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని అందిస్తారు.

115.

శ్లోకం:

> పాత్రస్థలస్య పురతః పద్మారమణవిధిపార్వతీశానామ్ ।
> భవనాని శర్మణే నో భవంతు భాసా ప్రదీపితజగంతి ॥

తాత్పర్యం:
అర్ఘ్య పాత్ర స్థలం ముందు, లక్ష్మి, బ్రహ్మ, పార్వతీ, ఈశానుల భవనాలు తమ కాంతితో లోకాన్ని ప్రకాశింపజేస్తూ, మాకు సుఖాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అర్ఘ్య పాత్ర స్థలం ముందు నిలిచిన లక్ష్మి, బ్రహ్మ, పార్వతీ, ఈశానుల భవనాలను వర్ణిస్తుంది. వీటి కాంతి లోకాన్ని ప్రకాశింపజేస్తూ, భక్తులకు సుఖం, శాంతిని అందిస్తుంది.

116.

శ్లోకం:

> సదనస్యానలకోణే సతతం ప్రణమామి
> కుండమాగ్నేయమ్ ।
> తత్ర స్థితం చ వహ్నిం
> తరలశిఖాజటిలమంబికాజనకమ్ ॥

తాత్పర్యం:
భవనం యొక్క అగ్ని కోణంలో నిలిచిన అగ్ని కుండాన్ని, చంచల శిఖలతో, అంబికా జనకుడైన వహ్నిని నిత్యం స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం భవనం యొక్క అగ్ని కోణంలో నిలిచిన అగ్ని కుండాన్ని, చంచల శిఖలతో శోభిల్లే వహ్నిని వర్ణిస్తుంది. ఆయన అంబికా (దేవి) జనకుడై, దేవి సేవలో ఉంటాడు. ఇది భక్తులకు శక్తిని, పవిత్రతను అందిస్తుంది.

117.

శ్లోకం:

> తస్యాసురదిశి
> తాదృశరత్నపరిస్ఫురితపర్వనవకాఢ్యమ్ ।
> చక్రాత్మకం శతాంగం శతయోజనమున్నతం భజే
> దివ్యమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అసుర దిశలో, రత్నాలతో ప్రకాశించే, చక్ర రూపంలో, వంద యోజనాల ఎత్తైన, వంద శాఖలతో కూడిన దివ్య రథాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అసుర దిశలో రత్నాలతో ప్రకాశించే, చక్ర రూపంలో వంద యోజనాల ఎత్తైన రథాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క దివ్య శక్తి, రాజసత్వాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు రక్షణ, ఐశ్వర్యాన్ని అందిస్తుంది.

118.

శ్లోకం:

> తత్రైవ దిశి నిషణ్ణం తపనీయధ్వజపరంపరాశ్లిష్టమ్ ।
> రథమపరం చ భవాన్యా రచయామో మనసి
> రత్నమయచూడమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ దిశలో, బంగారు ధ్వజాలతో అలంకరించబడిన, భవానీ యొక్క మరొక రథాన్ని, రత్నమయ చూడమణితో మనస్సులో ధ్యానిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అసుర దిశలో బంగారు ధ్వజాలతో, రత్నమయ చూడమణితో శోభిల్లే భవానీ (లలితా దేవి) యొక్క రథాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది ఆమె దివ్య శక్తిని, సౌందర్యాన్ని సూచిస్తూ, భక్తులకు దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

119.

శ్లోకం:

> పరిష్కృతో వివిధవైజయంతీభిః రచయతు ముదం రథేంద్రః ।
> సచివేశాన్యాః సమస్తవంద్యాయాః ॥

తాత్పర్యం:
వివిధ వైజయంతీ మాలలతో అలంకరించబడిన రథేంద్రుడు, సమస్త లోకాలచే పూజించబడే సచివేశాని (మంత్రిణీ దేవి)కి ఆనందాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో మంత్రిణీ దేవి సేవలో ఉన్న రథేంద్రుని (గొప్ప రథం) వర్ణిస్తుంది. వైజయంతీ మాలలతో అలంకరించబడిన ఈ రథం దేవి యొక్క రాజసత్వాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆనందాన్ని, దేవి యొక్క దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

120.

శ్లోకం:

> కుర్మోఽధిహృదయమనిశం క్రోడాస్యాయాః శతాంగమూర్ధన్యమ్ ।
> రుద్రదిశి రత్నధామ్నో రుచిరశలాకాప్రపంచకంచుకితమ్ ॥

తాత్పర్యం:
రుద్ర దిశలో, రత్న భవనంలో, రుచిరమైన శలాకలతో అలంకరించబడిన క్రోడాస్యా (వరాహీ దేవి)కి హృదయంలో నిత్యం శతాంగ నమస్కారం చేస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో రుద్ర దిశలో రత్న భవనంలో నిలిచిన వరాహీ దేవిని వర్ణిస్తుంది. శలాకలతో (సౌందర్య ఆభరణాలతో) అలంకరించబడిన ఈ భవనం ఆమె దివ్య స్థానాన్ని సూచిస్తుంది. భక్తులు ఆమెను హృదయంలో ధ్యానించడం వల్ల రక్షణ, శక్తిని పొందుతారు.

121.

శ్లోకం:

> పరితో దేవీధామ్నః ప్రణీతవాసా మనుస్వరూపిణ్యః ।
> కుర్వంతు రశ్మిమాలాకృతయః కుశలాని దేవతా
> నిఖిలాః ॥

తాత్పర్యం:
దేవీ ధామం చుట్టూ, మంత్ర స్వరూపిణులైన దేవతలు, రశ్మిమాలలతో (కాంతి గుండ్లతో) అలంకరించబడి, సమస్త శుభాలను అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో దేవీ ధామం చుట్టూ నివసించే మంత్ర స్వరూప దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు రశ్మిమాలలతో (దివ్య కాంతి ఆభరణాలతో) శోభిల్లుతూ, భక్తులకు శుభాలను, రక్షణను అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వత్ర వ్యాప్త శక్తిని సూచిస్తుంది.

122.

శ్లోకం:

> ప్రాగ్ద్వారస్య భవానీధామ్నః పార్శ్వద్వయారచితవాసే ।
> మాతంగీకిటిముఖ్యౌ మణిసదనే మనసి భావయామి చిరమ్ ॥

తాత్పర్యం:
భవానీ ధామం యొక్క పూర్వ ద్వారం రెండు పార్శ్వాలలో నివసించే మాతంగీ, కిటి మొదలైన దేవతలను, రత్న భవనంలో నిత్యం మనస్సులో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలో భవానీ (లలితా దేవి) ధామం యొక్క పూర్వ ద్వారం వద్ద నిలిచిన మాతంగీ, కిటి ఆది దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు రత్న భవనంలో నివసిస్తూ, దేవి సేవలో ఉంటారు. భక్తులు వారిని ధ్యానించడం వల్ల జ్ఞానం, శక్తిని పొందుతారు.

123.

శ్లోకం:

> యోజనయుగలాభోగా తతోఽక్రోశపరిణాహయైవ భిత్త్యా
> చ ।
> చింతామణిగృహభూమిర్జీయాదామ్నాయమయచతు
> ర్ద్వారా ॥

తాత్పర్యం:
రెండు యోజనాల విస్తీర్ణంతో, క్రోశ పరిమాణ గోడలతో, చింతామణి రత్నాలతో నిర్మితమై, నాలుగు ద్వారాలతో ఆమ్నాయమయమైన గృహ భూమి విజయం పొందుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని చింతామణి గృహ భూమిని వర్ణిస్తుంది, ఇది రెండు యోజనాల విస్తీర్ణంతో, క్రోశ పరిమాణ గోడలతో, చింతామణి రత్నాలతో నిర్మితమై ఉంటుంది. నాలుగు ద్వారాలు వేద ఆమ్నాయాలను సూచిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు సర్వం అందిస్తుంది.

124.

శ్లోకం:

> ద్వారే ద్వారే ధామ్నః పిండీభూతా నవీనబింబాభాః ।
> విదధతు విపులాం కీర్తిం దివ్యా లౌహిత్యసిద్ధ్యో దేవ్యః ॥

తాత్పర్యం:
ధామం యొక్క ప్రతి ద్వారంలో, నవీన బింబ ఫల రంగుతో శోభిల్లే, దివ్య లౌహిత్య సిద్ధి దేవతలు విపుల కీర్తిని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్ర ధామం యొక్క ద్వారాల వద్ద నిలిచిన లౌహిత్య సిద్ధి దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు నవీన బింబ ఫల రంగుతో (ఎరుపు) శోభిల్లుతూ, భక్తులకు కీర్తిని, సిద్ధిని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వసిద్ధి శక్తిని సూచిస్తుంది.

125.

శ్లోకం:

> మణిసదనస్యాంతరతో మహనీయే రత్నవేదికామధ్యే ।
> బిందుమయచక్రమీడే పీఠానాముపరి విరచితావాసమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
రత్న భవనం లోపల, గొప్ప రత్న వేదిక మధ్యలో, బిందుమయ చక్రాన్ని, పీఠాలపై నిర్మితమైన ఆవాసాన్ని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని రత్న భవనం లోపల, రత్న వేదిక మధ్యలో బిందుమయ చక్రాన్ని (శ్రీచక్రం యొక్క కేంద్ర బిందు) వర్ణిస్తుంది. ఇది పీఠాలపై నిర్మితమై, దేవి యొక్క సర్వోత్కృష్ట స్థానాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని, దివ్య దర్శనాన్ని అందిస్తుంది.

126.

శ్లోకం:

> చక్రాణాం సకలానాం ప్రథమమధః సీమఫలకవాస్తవ్యాః
> ।
> అణిమాదిసిద్ధయో మామవంతు దేవీ
> ప్రభాస్వరూపిణ్యాః ॥

తాత్పర్యం:
సమస్త చక్రాలలో మొదటి, దిగువ ఫలకంలో నివసించే, అణిమాది సిద్ధులు దేవీ ప్రభాస్వరూపిణులై నన్ను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని మొదటి ఆవరణలో, దిగువ ఫలకంలో నిలిచిన అణిమ, లఘిమ మొదలైన సిద్ధి దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి యొక్క ప్రభాస్వరూపంతో శోభిల్లుతూ, భక్తులకు సిద్ధులను, రక్షణను అందిస్తారు. ఇది శ్రీచక్ర ఆరాధనలో సిద్ధి శక్తుల ప్రాముఖ్యతను సూచిస్తుంది.

127.

శ్లోకం:

> అణిమాదిసిద్ధిఫలకస్యోపరిహరిణాంకఖండకృతచూడాః ।
> భద్రం పక్ష్మలయంతు బ్రాహ్మీప్రముఖాశ్చ మాతరోఽస్మాకమ్ ॥

తాత్పర్యం:
అణిమాది సిద్ధి ఫలకం పైన, చంద్రఖండంతో అలంకరించిన చూడలతో, బ్రాహ్మీ మొదలైన మాతృ దేవతలు మాకు శుభాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం అణిమాది సిద్ధి ఫలకం పైన నిలిచిన బ్రాహ్మీ, మాహేశ్వరీ మొదలైన మాతృ దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు చంద్రఖండంతో అలంకరించబడి, దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు శుభం, రక్షణను అందిస్తారు. ఇది మాతృ దేవతల శక్తిని సూచిస్తుంది.

128.

శ్లోకం:

> తస్యోపరి మణిఫలకే తారుణ్యోత్తుంగపీనకుచభారాః ।
> సంక్షోభిణీప్రధానాః భ్రాంతి విద్రావయంతు దశ ముద్రాః ||

తాత్పర్యం:
ఆ రత్న ఫలకం పైన, యౌవనంతో, ఉన్నతమైన కుచభారంతో శోభిల్లే సంక్షోభిణీ మొదలైన దశ ముద్రా దేవతలు నా భ్రాంతిని తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని త్రైలోక్యమోహన చక్రంలో రత్న ఫలకం పైన నిలిచిన సంక్షోభిణీ, ద్రావిణీ మొదలైన దశ ముద్రా దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు యౌవన సౌందర్యంతో, ఉన్నత కుచభారంతో శోభిల్లుతూ, భక్తుల భ్రాంతిని (అజ్ఞానాన్ని) తొలగిస్తారు. ఇవి శ్రీవిద్యా ఉపాసనలో ముద్రల శక్తిని సూచిస్తాయి, జ్ఞాన ప్రదానానికి ప్రతీకలు.

129.

శ్లోకం:

> ఫలకత్రయస్వరూపే పృథులే త్రైలోక్యమోహనే చక్రే ।
> దీవ్యంతు ప్రకటాఖ్యాస్తాసాం కర్త్రీం చ భగవతీ త్రిపురా ॥

తాత్పర్యం:
మూడు ఫలకాల రూపంలో, విశాలమైన త్రైలోక్యమోహన చక్రంలో, ప్రకట యోగినీలు శోభిల్లుగాక; వారి నాయకురాలైన భగవతీ త్రిపురా స్తుతించబడుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని త్రైలోక్యమోహన చక్రాన్ని, మూడు ఫలకాల రూపంలో ఉన్న ప్రకట యోగినీలను, వారి నాయకురాలైన త్రిపురా దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఈ చక్రం మూడు లోకాలను మోహింపజేస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాకర్షణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని అందిస్తుంది.

130.

శ్లోకం:

> తదుపరి విపులే ధిష్ణ్యే తరలదృశస్తరుణకోకనదభాసః
> ।
> కామాకర్షిణ్యాద్యాః కలయే దేవీః కలాధరశిఖండాః ॥

తాత్పర్యం:
ఆ విశాల ధిష్ణ్యంలో, చంచల నయనాలతో, యౌవన కోకనద రంగుతో శోభిల్లే, కామాకర్షిణీ మొదలైన దేవీలను, చంద్రకలలతో అలంకరించబడినవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం త్రైలోక్యమోహన చక్రం పైన ఉన్న ధిష్ణ్యంలో కామాకర్షిణీ ఆది దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు చంచల నయనాలతో, యౌవన కోకనద రంగుతో, చంద్రకలలతో శోభిల్లుతూ, దేవి యొక్క ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తారు. ఇది భక్తులకు దివ్య ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

131.

శ్లోకం:

> సర్వాశాపరిపూరకచక్రేఽస్మిన్ గుప్తయోగినీసేవ్యాః ।
> త్రిపురేశీ మమ దురితం తుద్యాత్
> కంఠావలంబిమణిహారా ॥

తాత్పర్యం:
సర్వాశాపరిపూరక చక్రంలో, గుప్త యోగినీలచే సేవించబడే త్రిపురేశీ, రత్న హారంతో శోభిల్లుతూ, నా దురితాలను తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వాశాపరిపూరక చక్రంలో గుప్త యోగినీలచే సేవించబడే త్రిపురేశీ దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె రత్న హారంతో అలంకరించబడి, భక్తుల దురితాలను (పాపాలను) తొలగిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తుంది.

132.

శ్లోకం:

> తస్యోపరి మణిపీఠే తామ్రాంభోరుహదలప్రభాశోణాః ।
> ధ్యాయామ్యనంగకుసుమాప్రముఖా దేవీశ్చ
> విధృతకూర్పాసాః ॥

తాత్పర్యం:
ఆ చక్రం పైన రత్న పీఠంలో, తామర రేకుల రంగుతో శోభిల్లే, అనంగ కుసుమ మొదలైన దేవీలను, బాణాలను ధరించినవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వాశాపరిపూరక చక్రంలో రత్న పీఠంలో నిలిచిన అనంగ కుసుమ, అనంగ మదన మొదలైన దేవీలను వర్ణిస్తుంది. వారు తామర రేకుల రంగుతో (ఎరుపు), బాణాలను (కామ శక్తి ఆయుధాలను) ధరించి, దేవి యొక్క ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తారు. ఇది భక్తుల కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తుంది.

133.

శ్లోకం:

> సంక్షోభకారకేఽస్మింశ్చక్రే శ్రీత్రిపురసుందరీ సాక్షాత్ ।
> గోప్త్రీ గుప్తతరాఖ్యాః గోపాయతు మాం కృపార్ద్రయా దృష్ట్యా ॥

తాత్పర్యం:
సంక్షోభకారక చక్రంలో, శ్రీ త్రిపురసుందరీ సాక్షాత్తూ, గుప్తతర యోగినీలచే సేవించబడుతూ, కరుణామయ దృష్టితో నన్ను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని సంక్షోభకారక చక్రంలో శ్రీ త్రిపురసుందరీ దేవిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె గుప్తతర యోగినీలచే సేవించబడుతూ, కరుణామయ దృష్టితో భక్తులను రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క రక్షణ శక్తిని, ఆధ్యాత్మిక శాంతిని సూచిస్తుంది.

134.

శ్లోకం:

> సంక్షోభిణీప్రధానాః శక్తీస్తస్యోర్ధ్వవలయకృతవాసాః ।
> ఆలోలనీలవేణీరంతః కలయామి యౌవనోన్మత్తాః ॥

తాత్పర్యం:
సంక్షోభిణీ మొదలైన శక్తులను, ఊర్ధ్వ వలయంలో నివసిస్తూ, చంచల నీల కేశాలతో, యౌవన మదంతో శోభిల్లేవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సంక్షోభకారక చక్రంలో ఊర్ధ్వ వలయంలో నిలిచిన సంక్షోభిణీ ఆది శక్తులను వర్ణిస్తుంది. వారు నీల కేశాలతో, యౌవన మదంతో శోభిల్లుతూ, దేవి యొక్క ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తారు. ఇది భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని అందిస్తుంది.

135.

శ్లోకం:

> సౌభాగ్యదాయకేఽస్మింశ్చక్రేశీ త్రిపురవాసినీ జీయాత్ ।
> శక్తీశ్చ సంప్రదాయాభిధాః సమస్తాః
> ప్రమోదయంత్వనిశమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సౌభాగ్యదాయక చక్రంలో, త్రిపురవాసినీ జయించుగాక; సంప్రదాయ యోగినీ శక్తులు నిత్యం ఆనందాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సౌభాగ్యదాయక చక్రంలో త్రిపురవాసినీ దేవిని, సంప్రదాయ యోగినీ శక్తులను వర్ణిస్తుంది. వారు భక్తులకు సౌభాగ్యాన్ని, ఆనందాన్ని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క ఐశ్వర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

136.

శ్లోకం:

> మణిపీఠోపరి తాసాం మహతి చతుర్హస్తవిస్తృతే వలయే
> ।
> సంతతవిరచితవాసాః శక్తీః కలయామి సర్వసిద్ధిముఖాః
> ॥

తాత్పర్యం:
రత్న పీఠం పైన, నాలుగు హస్తాల విస్తృత వలయంలో, నిరంతరం నివసిస్తూ, సర్వసిద్ధి శక్తులను ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సౌభాగ్యదాయక చక్రంలో, రత్న పీఠం పైన, నాలుగు హస్తాల వలయంలో నిలిచిన సర్వసిద్ధి శక్తులను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో నిరంతరం ఉంటూ, భక్తులకు సమస్త సిద్ధులను అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వసిద్ధి శక్తిని సూచిస్తుంది.

137.

శ్లోకం:

> సర్వార్థసాధకాఖ్యే చక్రేఽముష్మిన్ సమస్తఫలదాత్రీ ।
> త్రిపురా శ్రీర్మమ కుశలం దిశతాదుత్తీర్ణయోగినీసేవ్యా ॥

తాత్పర్యం:
సర్వార్థసాధక చక్రంలో, సమస్త ఫలాలను అందించే త్రిపురా శ్రీ, ఉత్తీర్ణ యోగినీలచే సేవించబడుతూ, నాకు కుశలాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వార్థసాధక చక్రంలో త్రిపురా శ్రీ దేవిని, ఉత్తీర్ణ యోగినీలచే సేవించబడుతూ వర్ణిస్తుంది. ఆమె సమస్త ఫలాలను (కోరికలను) అందిస్తూ, భక్తులకు కుశలాన్ని ఇస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వకామసిద్ధి శక్తిని సూచిస్తుంది.

138.

శ్లోకం:

> తాసాం నిలయస్యోపరి ధిష్ణ్యే కౌసుంభకంచుకమనోజ్ఞాః ।
> సర్వాజ్ఞాద్యాః దేవ్యః సకలాః సంపాదయంతు మమ కీర్తిమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ శక్తుల నిలయం పైన ధిష్ణ్యంలో, కౌసుంభ కంచుకంతో మనోహరంగా శోభిల్లే సర్వాజ్ఞా మొదలైన దేవీలు నాకు కీర్తిని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వార్థసాధక చక్రంలో, శక్తుల నిలయం పైన, కౌసుంభ కంచుకంతో శోభిల్లే సర్వాజ్ఞా ఆది దేవీలను వర్ణిస్తుంది. వారు దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు కీర్తిని, సమృద్ధిని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క ఐశ్వర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

139.

శ్లోకం:

> చక్రే సమస్తరక్షాకరనామ్న్యస్మిన్ సమస్తజనసేవ్యామ్ ।
> మనసి నిగర్భాసహితాం మన్యే శ్రీత్రిపురమాలినీం దేవీమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సమస్తరక్షాకర చక్రంలో, సమస్త జనులచే సేవించబడే, నిగర్భ యోగినీలతో సహా శ్రీ త్రిపురమాలినీ దేవిని మనస్సులో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సమస్తరక్షాకర చక్రంలో శ్రీ త్రిపురమాలినీ దేవిని, నిగర్భ యోగినీలతో సహా వర్ణిస్తుంది. ఆమె సమస్త జనులచే సేవించబడుతూ, భక్తులకు రక్షణను అందిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వరక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

140.

శ్లోకం:

> సర్వజ్ఞాసదనస్యోపరి చక్రే విపులే సమాకలితగేహాః ।
> వందే వశినీముఖ్యాః శక్తీః సిందూరరేణురుచః ॥

తాత్పర్యం:
సర్వాజ్ఞా భవనం పైన, విశాల చక్రంలో, సమాకలిత గేహాలలో నిలిచిన వశినీ మొదలైన శక్తులను, సిందూర రేణువులతో శోభిల్లేవారిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వాజ్ఞా భవనం పైన, విశాల చక్రంలో వశినీ ఆది శక్తులను వర్ణిస్తుంది. వారు సిందూర రేణువులతో (ఎరుపు రంగుతో) శోభిల్లుతూ, దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు జ్ఞానాన్ని, శక్తిని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క వశీకరణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

141.

శ్లోకం:

> శ్రీసర్వరోగహరాఖ్యచక్రేఽస్మింస్త్రిపురపూర్వికాం సిద్ధామ్ ।
> వందే రహస్యనామ్నా వేద్యాభిః శక్తిభిః సదా సేవ్యామ్
> ॥

తాత్పర్యం:
సర్వరోగహర చక్రంలో, త్రిపురపూర్వికా సిద్ధాంతో, రహస్య యోగినీ శక్తులచే సేవించబడే దేవిని నిత్యం స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వరోగహర చక్రంలో త్రిపురపూర్వికా దేవిని, రహస్య యోగినీ శక్తులచే సేవించబడుతూ వర్ణిస్తుంది. ఆమె సమస్త రోగాలను హరిస్తూ, భక్తులకు ఆరోగ్యాన్ని, శాంతిని అందిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క ఆరోగ్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

142.

శ్లోకం:

> వశినీగృహోపరిష్టాద్వింశతిహస్తోన్నతే మహాపీఠే ।
> శమయంతు శత్రుబృందం శస్త్రాణ్యస్త్రాణి చాదిదంపత్యోః
> ॥

తాత్పర్యం:
వశినీ గృహం పైన, ఇరవై హస్తాల ఎత్తైన మహాపీఠంలో, ఆది దంపతుల (శివ-శక్తి) శస్త్రాస్త్రాలు శత్రు సమూహాన్ని శమింపజేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం వశినీ గృహం పైన, ఇరవై హస్తాల ఎత్తైన మహాపీఠంలో శివ-శక్తి దంపతుల శస్త్రాస్త్రాలను వర్ణిస్తుంది. ఇవి శత్రు సమూహాన్ని నాశనం చేస్తూ, భక్తులకు రక్షణను అందిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క శత్రు నాశన శక్తిని సూచిస్తుంది.

143.

శ్లోకం:

> శస్త్రసదనోపరిష్టాద్వలయే వలవైరిరత్నసంఘటితే ।
> కామేశ్వరీప్రధానాః కలయే దేవీః సమస్తజనవంద్యాః ॥

తాత్పర్యం:
శస్త్ర భవనం పైన, రత్న సమూహాలతో నిర్మిత వలయంలో, కామేశ్వరీ మొదలైన దేవీలను, సమస్త జనులచే స్తుతించబడేవారిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శస్త్ర భవనం పైన, రత్న సమూహాలతో నిర్మిత వలయంలో కామేశ్వరీ ఆది దేవీలను వర్ణిస్తుంది. వారు సమస్త జనులచే స్తుతించబడుతూ, దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు శక్తిని, ఆనందాన్ని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వవంద్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

144.

శ్లోకం:

> చక్రేఽత్ర సర్వసిద్ధిప్రదనామని సర్వఫలదాత్రీ ।
> త్రిపురాంబావతు సతతం
> పరాపరరహస్యయోగినీసేవ్యా ॥

తాత్పర్యం:
సర్వసిద్ధిప్రద చక్రంలో, సర్వ ఫలాలను అందించే త్రిపురాంబా, పరాపర రహస్య యోగినీలచే సేవించబడుతూ, నన్ను నిత్యం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వసిద్ధిప్రద చక్రంలో త్రిపురాంబా దేవిని, పరాపర రహస్య యోగినీలచే సేవించబడుతూ వర్ణిస్తుంది. ఆమె సమస్త సిద్ధులను, ఫలాలను అందిస్తూ, భక్తులను నిత్యం రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వసిద్ధి శక్తిని సూచిస్తుంది.

145.

శ్లోకం:

> కామేశ్వరీగృహోపరివలయే వివిధమనుసంప్రదాయజ్ఞాః
> ।
> చత్వారో యుగనాథా జయంతు మిత్రేశపూర్వకాః
> గురవః ॥

తాత్పర్యం:
కామేశ్వరీ గృహం పైన వలయంలో, వివిధ మంత్ర సంప్రదాయ జ్ఞానులైన మిత్రేశ మొదలైన నాలుగు యుగనాథ గురువులు జయించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరీ గృహం పైన వలయంలో మిత్రేశ మొదలైన నాలుగు యుగనాథ గురువులను వర్ణిస్తుంది. వారు వివిధ మంత్ర సంప్రదాయ జ్ఞానులై, దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు జ్ఞానాన్ని, మార్గదర్శనాన్ని అందిస్తారు. ఇది గురు పరంపర యొక్క ప్రాముఖ్యతను సూచిస్తుంది.

146.

శ్లోకం:

> నాథభవనోపరిష్టాన్నానారత్నచయమేదురే పీఠే ।
> కామేశ్యాద్యా నిత్యాః కలయంతు ముదం
> తిథిస్వరూపిణ్యః ॥

తాత్పర్యం:
నాథ భవనం పైన, నానా రత్న సమూహాలతో శోభిల్లే పీఠంలో, కామేశీ మొదలైన నిత్య దేవతలు, తిథి స్వరూపిణులై, ఆనందాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం నాథ భవనం పైన, రత్న సమూహాలతో శోభిల్లే పీఠంలో కామేశీ ఆది నిత్య దేవతలను వర్ణిస్తుంది. వారు తిథి (చాంద్ర తిథుల) స్వరూపిణులై, దేవి సేవలో ఉంటూ, భక్తులకు ఆనందాన్ని, శాంతిని అందిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క నిత్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

147.

శ్లోకం:

> నిత్యాసదనస్యోపరి నిర్మలమణినివహావిరచితే ధిష్ణ్యే ।
> కుశలం షడంగదేవ్యః కలయంత్వస్మాకముత్తరలనేత్రాః
> ॥

తాత్పర్యం:
నిత్య దేవతల భవనం పైన, నిర్మల రత్న సమూహాలతో నిర్మిత ధిష్ణ్యంలో, ఉత్తరల నేత్రాలతో శోభిల్లే షడంగ దేవీలు మాకు కుశలాన్ని అందించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం నిత్య దేవతల భవనం పైన, నిర్మల రత్నాలతో నిర్మిత ధిష్ణ్యంలో నిలిచిన షడంగ దేవీలను (హృదయ, శిరస్, శిఖా, కవచ, నేత్ర, అస్త్ర దేవతలు) వర్ణిస్తుంది. వారు ఉత్తరల (పైకి చూసే) నేత్రాలతో శోభిల్లుతూ, భక్తులకు కుశలాన్ని (శుభాన్ని), రక్షణను అందిస్తారు. ఇది శ్రీవిద్యా ఉపాసనలో షడంగ దేవతల పాత్రను సూచిస్తుంది.

148.

శ్లోకం:

> సదనస్యోపరి తాసాం సర్వానందమయనామకే బిందౌ
> ।
> పంచబ్రహ్మాకారాం మంచం ప్రణమామి మణిగణాకీర్ణమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
ఆ దేవతల భవనం పైన, సర్వానందమయ బిందువులో, పంచబ్రహ్మ రూపంలో, రత్న సమూహాలతో నిండిన మంచాన్ని నమస్కరిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీచక్రంలోని సర్వానందమయ చక్రంలో, బిందు స్థానంలో పంచబ్రహ్మ (ఈశాన, తత్పురుష, అఘోర, వామదేవ, సద్యోజాత) రూపంలో ఉన్న రత్నమయ మంచాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వోత్కృష్ట స్థానాన్ని, ఆనందమయ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు మోక్షాన్ని అందిస్తుంది.

149.

శ్లోకం:

> పరితో మణిమంచస్య ప్రలంబమానా నియంత్రితా పాశైః
> ।
> మాయామయీ జవనికా మమ దురితం హరతు
> మేచకచ్ఛాయా ॥

తాత్పర్యం:
రత్న మంచం చుట్టూ, పాశాలతో నియంత్రితమై, ప్రలంబమానమైన మాయామయ జవనికా (తెర) నా దురితాలను, మేచక ఛాయతో తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వానందమయ చక్రంలో రత్న మంచం చుట్టూ ఉన్న మాయామయ జవనికాను (తెరను) వర్ణిస్తుంది. ఇది పాశాలతో నియంత్రితమై, మేచక (నీలం) ఛాయతో శోభిల్లుతూ, భక్తుల దురితాలను (పాపాలను) తొలగిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క మాయా శక్తిని, ఆధ్యాత్మిక శుద్ధిని సూచిస్తుంది.

150.

శ్లోకం:

> మంచస్యోపరి లంబన్మదనీపున్నాగమాలికాభరితమ్ ।
> హరిగోపమయవితానం
> హరతాదాలస్యమనిశమస్మాకమ్ ॥

తాత్పర్యం:
మంచం పైన, మదనీ, పున్నాగ మాలికలతో అలంకరించబడిన, హరిగోప (చందన) వితానం మా ఆలస్యాన్ని నిత్యం తొలగించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం రత్న మంచం పైన మదనీ, పున్నాగ పుష్ప మాలలతో, చందన వితానంతో అలంకరించబడిన వితానాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సౌరభ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తుల ఆలస్యాన్ని (సోమరితనం, అజ్ఞానం) తొలగిస్తుంది. ఇది ఆధ్యాత్మిక చైతన్యాన్ని అందిస్తుంది.

151.

శ్లోకం:

> పర్యంకస్య భజామః
> పాదాన్బింబాంబుదేందుహేమరుచః ।
> అజహరిరుద్రేశమయాననలాసురమారుతేశకోణస్థాన్ ॥

తాత్పర్యం:
పర్యంకం యొక్క బింబ, అంబు, ఇందు, హేమ రంగుల పాదాలను స్తుతిస్తున్నాము; బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివ కోణాలలో నిలిచినవి.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వానందమయ చక్రంలోని పర్యంకం (మంచం) యొక్క పాదాలను వర్ణిస్తుంది. ఇవి బింబ (ఎరుపు), అంబు (నీలం), ఇందు (శ్వేత), హేమ (స్వర్ణ) రంగులతో, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివ రూపాలలో కోణాలలో నిలిచి ఉంటాయి. ఇది పంచబ్రహ్మ స్వరూపంలో దేవి యొక్క ఆధిపత్యాన్ని సూచిస్తుంది.

152.

శ్లోకం:

> ఫలకం సదాశివమయం ప్రణౌమి
> సింధూరరేణుకిరణాభమ్ ।
> ఆరభ్యాంగేశీనాం సదనాత్కలితం చ రత్నసోపానమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సదాశివమయ ఫలకాన్ని, సింధూర రేణువుల కాంతితో శోభిల్లేదాన్ని, అంగేశీల భవనం నుండి రత్న సోపానాలతో నిర్మితమైనదాన్ని నమస్కరిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం సర్వానందమయ చక్రంలో సదాశివమయ ఫలకాన్ని, సింధూర రేణువుల కాంతితో, అంగేశీ (నిత్య దేవతల) భవనం నుండి రత్న సోపానాలతో నిర్మితమైనదాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సదాశివ స్వరూపంతో సంబంధాన్ని, ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని సూచిస్తుంది.

153.

శ్లోకం:

> పట్టోపధానగండకచతుష్టయస్ఫురితపాటలాస్తరణమ్ ।
> పర్యంకోపరి ఘటితం పాతు చిరం హంసతూలశయనం నః ॥

తాత్పర్యం:
పర్యంకం పైన, పట్టు ఉపధానాలతో, నాలుగు గండకాలతో, పాటల ఆస్తరణంతో, హంసతూల శయనంతో నిర్మితమైనది మమ్మల్ని చిరకాలం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం పర్యంకం పైన పట్టు ఉపధానాలు, నాలుగు గండకాలు (మూలలు), పాటల (గులాబీ) ఆస్తరణం, హంసతూల (స్వాన్ ఈకల) శయనంతో నిర్మితమైన శయనాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క రాజస సౌందర్యాన్ని, రక్షణ శక్తిని సూచిస్తూ, భక్తులకు శాంతిని అందిస్తుంది.

154.

శ్లోకం:

> తస్యోపరి నివసంతం తారుణ్యశ్రీనిషేవితం సతతమ్ ।
> ఆవృంతపుల్లహల్లకమరీచికాపుంజమంజులచ్ఛాయమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆ పర్యంకం పైన నివసిస్తూ, యౌవన శ్రీతో నిత్యం సేవించబడే, ఆవృంత పుష్పాలతో, మరీచికా పుంజాలతో మంజుల ఛాయతో శోభిల్లేవాడిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం పర్యంకం పైన నివసిస్తున్న కామేశ్వరుని (శివుని) వర్ణిస్తుంది. ఆయన యౌవన శ్రీతో సేవించబడుతూ, ఆవృంత పుష్పాలతో, మరీచికా (కాంతి) పుంజాలతో మంజులంగా శోభిల్లుతాడు. ఇది శివ-శక్తి సమన్వయాన్ని, దివ్య సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది.

155.

శ్లోకం:

> సింధూరశోణవసనం శీతాంశుస్తబకచుంబితకిరీటమ్ ।
> కుంకుమతిలకమనోహరకుటిలాలికహసితకుముదబంధుశిశుమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సింధూర రంగు వస్త్రంతో, చంద్ర స్తబకాలతో చుంబితమైన కిరీటంతో, కుంకుమ తిలకంతో, మనోహర కుటిల జుట్టుతో, కుముద బంధువైన చంద్రునిలా శోభిల్లేవాడిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరుని (శివుని) దివ్య సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆయన సింధూర రంగు వస్త్రం, చంద్ర స్తబకాలతో అలంకరించిన కిరీటం, కుంకుమ తిలకం, కుటిల జుట్టుతో, చంద్రునిలా శోభిల్లుతాడు. ఇది శివుని దివ్య రూపాన్ని, శాంతమైన సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది.

156.

శ్లోకం:

> పూర్ణేందుబింబవదనం ఫుల్లసరోజాతలోచనత్రితయమ్
> ।
> తరలాపాంగతరంగితశఫరాంకనశాస్త్రసంప్రదాయార్థమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
పూర్ణ చంద్రబింబంలా వదనంతో, వికసిత తామరలా మూడు నేత్రాలతో, చంచల అపాంగ తరంగాలతో, శఫరాంకన శాస్త్ర సంప్రదాయ జ్ఞానం కోసం శోభిల్లే కామేశ్వరుని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరుని (శివుని) ముఖ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆయన పూర్ణ చంద్రునిలా వదనం, తామరలా మూడు నేత్రాలు, చంచల అపాంగాలతో శోభిల్లుతాడు. శఫరాంకన (కామ) శాస్త్ర సంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని అందించే ఆయన రూపం భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని, శక్తిని అందిస్తుంది.

157.

శ్లోకం:

> మణిమయకుండలపుష్యన్మరీచికల్లోలమాంసలకపోల
> మ్ ।
> విద్రుమసహోదరాధరవిస్మృమరసుస్మితకిశోరసంచారమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
రత్నమయ కుండలాలతో, కాంతిమయ కపోలాలతో, పగడంలా ఎర్రని అధరాలతో, సుస్మితంతో, యౌవన సంచారంతో శోభిల్లే కామేశ్వరుని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరుని (శివుని) ముఖ సౌందర్యాన్ని వివరిస్తుంది. ఆయన రత్న కుండలాలతో, కాంతిమయ మాంసల కపోలాలతో, పగడం వంటి అధరాలతో, సున్నితమైన స్మితంతో, యౌవన శోభతో ప్రకాశిస్తాడు. ఇది శివుని దివ్య రూపంలోని ఆకర్షణను, ఆనందమయ స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది. ఈ వర్ణన శివ-శక్తి సమన్వయంలో శివుని సౌందర్యాన్ని భక్తుల ధ్యానానికి అందిస్తుంది.

158.

శ్లోకం:

> ఆమోదికుసుమశేఖరమానీలభ్రూలతాయుగమనోజ్ఞమ్
> ।
> వీటీసౌరభవీచీద్విగుణితవక్త్రారవిందసౌరభ్యమ్ ॥

తాత్పర్యం:
సుగంధ పుష్పాల శేఖరంతో, నీల భ్రూలతల జంటతో మనోహరంగా, వీటీ సౌరభంతో రెట్టింపైన ముఖ కమల సౌరభంతో శోభిల్లే కామేశ్వరుని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరుని ముఖ సౌరభాన్ని ఉద్ఘాటిస్తుంది. ఆయన సుగంధ పుష్పాలతో అలంకరించిన శేఖరం, నీల భ్రూలతల జంట, వీటీ (పాన్) సౌరభంతో రెట్టింపైన ముఖ కమల సౌరభంతో శోభిల్లుతాడు. ఇది శివుని దివ్య సౌందర్యంలోని సౌరభ శక్తిని సూచిస్తుంది, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని, ధ్యాన సాంద్రతను అందిస్తుంది.

159.

శ్లోకం:

> పాశాంకుశేక్షుచాపప్రసవశరస్ఫురితకోమలకరాబ్జమ్ ।
> కాశ్మీరపంకిలాంగం కామేశం మనసి కుర్మహే సతతమ్ ॥

తాత్పర్యం:
పాశం, అంకుశం, ఇక్షుచాపం, పుష్ప బాణాలతో శోభిల్లే కోమల కరాబ్జాలతో, కాశ్మీర (కుంకుమ) పంకంతో అలంకరించిన అంగాలతో ఉన్న కామేశుని నిత్యం మనస్సులో ధ్యానిస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం కామేశ్వరుని దివ్య రూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆయన కోమల హస్తాలలో పాశం, అంకుశం, ఇక్షుచాపం, పుష్ప బాణాలను ధరిస్తాడు, అంగాలు కుంకుమ పంకంతో అలంకరించబడి ఉంటాయి. ఇవి కామ శక్తి, ఆకర్షణ, నియంత్రణ స్వరూపాలను సూచిస్తాయి. శివ-శక్తి సమన్వయంలో శివుని పాత్రను ఉద్ఘాటిస్తూ, భక్తులకు ధ్యాన శక్తిని, ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతిని అందిస్తుంది.

160.

శ్లోకం:

> తస్యాంకభువి నిషణ్ణాం
> తరుణకదంబప్రసూనకిరణాభామ్ ।
> శీతాంశుఖండచూడాం సీమంతన్యస్తసాంద్రసిందూరామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కామేశ్వరుని ఒడిలో నిషణ్ణమై, యౌవన కదంబ పుష్ప కాంతితో, చంద్రఖండంతో అలంకరించిన చూడతో, సీమంతంలో సాంద్ర సిందూరంతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ త్రిపురసుందరీ దేవిని, కామేశ్వరుని ఒడిలో నిషణ్ణమై ఉన్న రూపంలో వర్ణిస్తుంది. ఆమె యౌవన కదంబ పుష్ప కాంతితో, చంద్రఖండంతో అలంకరించిన చూడతో, సీమంతంలో సాంద్ర సిందూరంతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క యౌవన సౌందర్యాన్ని, శివ-శక్తి ఐక్యతను సూచిస్తుంది.

161.

శ్లోకం:

> కుంకుమలలామభాస్వన్నిటిలాం
> కుటిలతరచిల్లికాయుగలామ్ ।
> నాలీకతుల్యనయనాం
> నాసాంచలనటితమౌక్తికాభరణామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కుంకుమ లలామంతో శోభిల్లే నీటిలంతో, కుటిల చిల్లికల జంటతో, తామర నయనాలతో, నాసాంచలంలో మౌక్తిక ఆభరణంతో శోభిల్లే త్రిపురసుందరీ దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ముఖ సౌందర్యాన్ని వివరిస్తుంది. ఆమె కుంకుమ లలామంతో (తిలకంతో) నీటిలం, కుటిల చిల్లికల జంట, తామర వంటి నయనాలు, నాసాంచలంలో మౌక్తిక ఆభరణంతో శోభిల్లుతుంది. ఈ వర్ణన దేవి యొక్క దివ్య రూపంలోని సౌమ్యతను, సౌందర్యాన్ని ఉద్ఘాటిస్తుంది. ఇది భక్తులకు దేవి యొక్క దర్శనం ద్వారా ఆధ్యాత్మిక ఆనందాన్ని, శాంతిని అందిస్తుంది.

162.

శ్లోకం:

> అంకురితమందహాసమరుణాధరకాంతివిజితబింబాభా
> మ్ ।
> కస్తూరీమకరీయుతకపోలసంక్రాంతకనకతాటంకామ్ ॥

తాత్పర్యం:
మృదువైన స్మితంతో, బింబ ఫల రంగును జయించే అరుణ అధర కాంతితో, కస్తూరి మృగంతో, కనక తాటంకాలతో శోభిల్లే కపోలాల దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం త్రిపురసుందరీ దేవి యొక్క ముఖ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె సున్నితమైన స్మితం, బింబ ఫల రంగును మించే అధర కాంతి, కస్తూరి మృగంతో అలంకరించిన కపోలాలు, స్వర్ణ తాటంకాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క దివ్య సౌమ్యతను, ఆకర్షణను సూచిస్తుంది.

163.

శ్లోకం:

> కర్పూరసాంద్రవీటీకబలితవదనారవిందకమనీయామ్ ।
> కంబుసహోదరకంఠప్రలంబమానాచ్ఛమౌక్తికకలాపామ్
> ॥

తాత్పర్యం:
కర్పూర సాంద్ర వీటీతో అలంకరించిన, మనోహర వదన కమలంతో, శంఖంలా కంఠంలో ప్రలంబమాన స్వచ్ఛ మౌక్తిక హారంతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ముఖ, కంఠ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కర్పూరంతో వీటీ (పాన్) చేసిన మనోహర వదనం, శంఖంలా కంఠంలో స్వచ్ఛ మౌక్తిక హారంతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క సౌరభ శక్తిని, శుద్ధతను సూచిస్తుంది.

164.

శ్లోకం:

> కహ్లారదామకోమలభుజయుగలస్ఫురితరత్నకేయూరా
> మ్ ।
> కరపద్మమూలవిలసత్కాంచనమయకటకవలయసందో
> హామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కహ్లార (తామర) హారంతో కోమల భుజాలతో, రత్న కేయూరాలతో, కరపద్మ మూలంలో స్వర్ణ కటక, వలయ సమూహాలతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క భుజ, హస్త సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కోమల భుజాలు తామర హారంతో, రత్న కేయూరాలతో, స్వర్ణ కటక, వలయాలతో శోభిల్లుతాయి. ఇది దేవి యొక్క రాజస సౌందర్యాన్ని, ఐశ్వర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

165.

శ్లోకం:

> పాణిచతుష్టయవిలసత్పాశాంకుశపుండ్రచాపపుష్పాస్త్రా
> మ్ ।
> కూలంకషకుచశిఖరాం
> కుంకుమకర్దమితరత్నకూర్పాసామ్ ॥

తాత్పర్యం:
నాలుగు హస్తాలలో పాశం, అంకుశం, పుండ్ర చాపం, పుష్పాస్త్రంతో, కూలంకష కుచ శిఖరాలతో, కుంకుమ కర్దమంతో రత్న కూర్పాసాలతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క చతుర్భుజ రూపాన్ని, కుచ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె నాలుగు హస్తాలలో పాశం, అంకుశం, ఇక్షుచాపం, పుష్ప బాణాలను ధరిస్తుంది, కుచ శిఖరాలు కుంకుమ కర్దమంతో, రత్న కూర్పాసాలతో శోభిల్లుతాయి. ఇది దేవి యొక్క కామ శక్తిని, ఆకర్షణను సూచిస్తుంది.

166.

శ్లోకం:

> అణుదాయాదవలగ్నామంబుదశోభాసనాభిరోమలతా
> మ్ ।
> మాణిక్యఖచితకాంచీమరీచికాక్రాంతమాంసలనితంబా
> మ్ ॥

తాత్పర్యం:
సూక్ష్మ రోమలతతో, మేఘ కాంతితో శోభిల్లే నాభితో, మాణిక్య ఖచిత కాంచీతో, కాంతిమయ మాంసల నితంబాలతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క నాభి, నితంబ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె సూక్ష్మ రోమలతతో, మేఘ కాంతితో నాభి, మాణిక్య ఖచిత కాంచీ, కాంతిమయ నితంబాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శారీరక సౌందర్యాన్ని, ఐశ్వర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

167.

శ్లోకం:

> కరభోరుకాండయుగలాం
> జంఘాజితకామజైత్రతూణీరామ్ ।
> ప్రపదపరిభూతకూర్మాం
> పల్లవసచ్ఛాయపదయుగమనోజ్ఞామ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఏనుగు తొండంలా భుజాలతో, కామ జైత్ర తూణీరాన్ని జయించే జంఘలతో, కూర్మాన్ని అధిగమించే పాదాలతో, పల్లవ ఛాయలా పాద జంటతో శోభిల్లే దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క భుజ, జంఘ, పాద సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఏనుగు తొండంలా బలమైన భుజాలు, కామ జైత్ర తూణీరాన్ని జయించే జంఘలు, కూర్మాన్ని అధిగమించే పాదాలు, పల్లవ ఛాయలా మనోహర పాద జంటతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క శక్తి, సౌందర్యాన్ని సూచిస్తుంది.

168.

శ్లోకం:

> కమలభవకంజలోచనకిరీటరత్నాంశురంజితపదాబ్జామ్ ।
> ఉన్మస్తకానుకంపాముత్తరలాపాంగపోషితానంగామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కమలభవ (బ్రహ్మ) కంజ నయనాల కిరీట రత్న కాంతితో రంజిత పాదాబ్జాలతో, ఉన్మస్తక (శిరస్సు లేని) కాముని కరుణించే, ఉత్తరల అపాంగాలతో పోషిత కాముని దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క పాద సౌందర్యాన్ని, కరుణా శక్తిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె పాదాబ్జాలు బ్రహ్మ నయన కిరీట రత్న కాంతితో శోభిల్లుతాయి. ఆమె కాముని (మన్మథుని) కరుణించి, చంచల అపాంగాలతో పోషిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాకర్షణ శక్తిని, కరుణను సూచిస్తుంది.

169.

శ్లోకం:

> ఆదిమరసావలంబామనిదం ప్రథమోక్తివల్లరీకలికామ్ ।
> ఆబ్రహ్మకీటజననీమంతః కలయామి సుందరీమనిశమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ఆది కామ శక్తితో సంనాదిని, ప్రథమోక్తి వల్లరీ కలికలా, బ్రహ్మ నుండి కీటం వరకు సమస్త జననీ అయిన సుందరీ దేవిని నిత్యం హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సర్వాంతర్యామి స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఆది కామ శక్తి స్వరూపిణి, వాక్ శక్తి కలిక, బ్రహ్మ నుండి కీటం వరకు సమస్త ప్రాణుల జననీ. భక్తులు ఆమెను హృదయంలో నిత్యం ధ్యానిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సర్వవ్యాప్తత్వాన్ని, మోక్ష ప్రదాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

170.

శ్లోకం:

> కస్తు క్షితౌ పటీయాన్వస్తు స్తోతుం శివాంకవాస్తవ్యమ్ ।
> అస్తు చిరంతనసుకృతైః ప్రస్తుతకామ్యాయ తన్మమ పురస్తాత్ ॥

తాత్పర్యం:
భూమిపై ఎవరు శివుని ఒడిలో నివసించే దేవిని స్తోత్రం చేయగలరు? చిరంతన సుకృతాలతో నా కామనలు సిద్ధించుగాక, ఆమె నా పురస్సరమై ఉండుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అపార సౌందర్యాన్ని, శక్తిని స్తోత్రం చేయడం అసాధ్యమని సూచిస్తుంది. భక్తుడు చిరంతన సుకృతాల ఫలితంగా దేవి అనుగ్రహంతో తన కామనలు సిద్ధించాలని ప్రార్థిస్తాడు. ఇది దేవి దివ్యత్వాన్ని, భక్తి శక్తిని ఉద్ఘాటిస్తుంది.

171.

శ్లోకం:

> ప్రభుసమ్మితోక్తిగమ్యం
> పరమశివోత్సంగతుంగపర్యంకమ్ ।
> తేజః కించన దివ్యం పురతో మే భవతు
> పుండ్రకోదండమ్ ॥

తాత్పర్యం:
ప్రభువు వాక్కుల ద్వారా గమ్యమైన, పరమశివుని ఒడిలోని ఉన్నత పర్యంకంలో నిలిచిన దివ్య తేజస్సు, పుండ్రకోదండంతో నా పురస్సరమై ఉండుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క దివ్య తేజస్సును, పరమశివుని ఒడిలోని పర్యంకంలో నిలిచిన స్థానాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె పుండ్రకోదండ (ఇక్షుచాపం) శక్తితో భక్తుని ముందు నిలిచి రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క శివ-శక్తి ఐక్యతను, రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

172.

శ్లోకం:

> మధురిమభరితశరాసం
> మకరందస్యందిమార్గణోదారమ్ ।
> కైరవిణీవిటచూడం కైవల్యాయాస్తు కించన మహో నః ॥

తాత్పర్యం:
మధురిమతో నిండిన శరాసనంతో, మకరంద ప్రవంతి బాణాలతో, కైరవిణీ (తామర) విటంక చూడతో శోభిల్లే దేవి మహస్సు మాకు కైవల్యం (మోక్షం) ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క శరాసన (ఇక్షుచాపం), మకరంద ప్రవంతి బాణాలను, తామర విటంక చూడను వర్ణిస్తుంది. ఆమె మహస్సు భక్తులకు కైవల్య మోక్షాన్ని అందిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క ఆధ్యాత్మిక శక్తిని, మోక్ష ప్రదాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

173.

శ్లోకం:

> అక్షుద్రమిక్షుచాపం పరోక్షమవలగ్నసీమ్ని త్ర్యక్షమ్ ।
> క్షపయతు మే క్షేమేతరముక్షరథప్రేమపక్ష్మలం తేజః ॥

తాత్పర్యం:
సూక్ష్మ ఇక్షుచాపంతో, పరోక్షంగా అవలంబించిన త్రినేత్ర సీమలో, దేవి తేజస్సు నా అశుభాలను, అక్షర రథంలో ప్రేమతో నిండిన కనుపాపలను నాశనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ఇక్షుచాప శక్తిని, త్రినేత్ర స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె తేజస్సు భక్తుల అశుభాలను, ప్రేమతో నిండిన ఆధ్యాత్మిక దృష్టిని నాశనం చేస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క శుద్ధి, రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

174.

శ్లోకం:

> భృంగరుచిసంగరకరాపాంగం
> శృంగారతుంగమరుణాంగమ్ ।
> మంగలమభంగురం మే ఘటయతు గంగాధరాంగసంగి మహః ॥

తాత్పర్యం:
తుమ్మెద కాంతి అపాంగాలతో, శృంగార ఉన్నత అరుణ అంగాలతో, గంగాధరుని అంగ సంగమంతో శోభిల్లే దేవి మహస్సు నాకు అభంగుర మంగళాన్ని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అపాంగ కాంతిని, శృంగార అరుణ అంగాలను, శివుని సంగమంతో శోభిల్లే మహస్సును వర్ణిస్తుంది. ఆమె భక్తులకు అభంగుర (నాశనం కాని) మంగళాన్ని అందిస్తుంది. ఇది శివ-శక్తి ఐక్యతను, శుభ ప్రదాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

175.

శ్లోకం:

> ప్రపదాజితకూర్మమూర్జితకరుణం
> భర్మరుచినిర్మథనదేహమ్ ।
> శ్రితవర్మ మర్మ శంభోః కించన మమ నర్మ శర్మ నిర్మాతు
> ॥

తాత్పర్యం:
కూర్మాన్ని జయించే పాదాలతో, ఉన్నత కరుణతో, తుమ్మెద కాంతి దేహంతో, శంభు మర్మాన్ని ఆశ్రయించిన దేవి మహస్సు నాకు ఆనంద శాంతిని ఇవ్వుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క పాద శక్తిని, కరుణను, తుమ్మెద కాంతి దేహాన్ని, శివుని మర్మాన్ని ఆశ్రయించిన స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె భక్తులకు ఆనందం, శాంతిని అందిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క కరుణ, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

176.

శ్లోకం:

> కాలకురలాలికాలిమకందలవిజితాలి విధృతమణివాలి
> ।
> మిలతు హృది పులినజఘనం బహులితగలగరలకేలి
> కిమపి మహః ॥

తాత్పర్యం:
కాల కురలాలి నల్లని కందలాలను జయించే మణివాలితో, పులిన జఘనంతో, గరల కేలితో నిండిన దేవి మహస్సు నా హృదయంలో నిలుచుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కేశ, జఘన సౌందర్యాన్ని, శివుని గరల కేలితో సంబంధాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె నల్లని కేశాలు, రత్న వాలితో, పులిన (మృదు) జఘనంతో శోభిల్లుతుంది. ఇది దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యాన్ని, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

177.

శ్లోకం:

> కుంకుమతిలకితఫాలా
> కురువిందచ్ఛాయపాటలదుకూలా ।
> కరుణాపయోధివేలా కాచన చిత్తే చకాస్తు మే లీలా ॥

తాత్పర్యం:
కుంకుమ తిలకంతో శోభిల్లే ఫాలంతో, కురువింద ఛాయలా పాటల దుకూలంతో, కరుణా సముద్ర వేలలా శోభిల్లే దేవి లీల నా చిత్తంలో చకాసుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ఫాల, వస్త్ర, కరుణా స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కుంకుమ తిలకంతో, కురువింద రంగు పాటల దుకూలంతో, కరుణా సముద్రంలా శోభిల్లుతుంది. ఆమె లీల నా హృదయంలో నిలుస్తుందని భక్తుడు ప్రార్థిస్తాడు. ఇది దేవి యొక్క కరుణ, సౌందర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

178.

శ్లోకం:

> పుష్పంధయరుచివేణ్యాః పులినాభోగత్రపాకరశ్రేణ్యాః ।
> జీయాసురిక్షుపాణ్యాః కాశ్చన కామారికేలిసాక్షిణ్యాః ॥

తాత్పర్యం:
పుష్ప కాంతి కేశాలతో, పులిన భోగ త్రపాకర శ్రేణితో, ఇక్షుచాప హస్తాలతో, కామారి (శివుని) కేలికి సాక్షిణులైన దేవీలు జయించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కేశ, శరీర సౌందర్యాన్ని, శివుని కేలికి సాక్షిణులైన శక్తులను వర్ణిస్తుంది. ఆమె పుష్ప కాంతి కేశాలు, మృదు శరీర శ్రేణి, ఇక్షుచాప హస్తాలతో శోభిల్లుతుంది. ఇది శివ-శక్తి కేలి, దేవి శక్తిని సూచిస్తుంది.

179.

శ్లోకం:

> తపనీయాంశుకభాంసి ద్రాక్షామాధుర్యనాస్తికవచాంసి ।
> కతిచన శుచం మహాంసి క్షపయతు
> కపాలితోషితమనాంసి ॥

తాత్పర్యం:
స్వర్ణ కాంతి వస్త్రాలతో, ద్రాక్ష మాధుర్య వాక్కులతో, శుద్ధ మహస్సుతో, కపాలి (శివుని) తృప్తి చేసే మనస్సుతో శోభిల్లే దేవి నా అశుభాలను నాశనం చేయుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క స్వర్ణ కాంతి వస్త్రాలను, ద్రాక్ష మాధుర్య వాక్కులను, శుద్ధ మహస్సును, శివుని తృప్తి చేసే మనస్సును వర్ణిస్తుంది. ఆమె భక్తుల అశుభాలను నాశనం చేస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క శుద్ధి, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

180.

శ్లోకం:

> అసితకచమాయతాక్షం కుసుమశరం
> కూలముద్వహకృపార్ద్రమ్ ।
> ఆదిమరసాధిదైవతమంతః కలయే హరాంకవాసి
> మహః ॥

తాత్పర్యం:
నల్లని కేశాలతో, దీర్ఘ నయనాలతో, కుసుమ శరాలతో, కరుణామయ హృదయంతో, ఆది కామ దైవతంగా, శివుని ఒడిలో నివసించే దేవి మహస్సును హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ త్రిపురసుందరీ దేవి యొక్క దివ్య రూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె నల్లని కేశాలు, దీర్ఘ నయనాలు, కుసుమ బాణాలతో, కరుణామయ హృదయంతో శోభిల్లుతుంది. ఆమె ఆది కామ శక్తి దైవతం, శివుని ఒడిలో నివసిస్తూ భక్తుల హృదయంలో ధ్యానించబడుతుంది. ఇది శివ-శక్తి ఐక్యతను, దేవి యొక్క కరుణా శక్తిని సూచిస్తుంది.

181.

శ్లోకం:

> కర్ణోపాంతతరంగితకటాక్షవిస్పందికంఠదఘ్నకృపామ్ ।
> కామేశ్వరాంకనిలయాం కామపి విద్యాం పురాతనీం
> కలయే ॥

తాత్పర్యం:
కర్ణాంతంలో తరంగించే కటాక్షాలతో, కంఠం వరకు కరుణతో నిండిన, కామేశ్వరుని ఒడిలో నిలయమై, పురాతన శ్రీవిద్యా రూపిణియైన దేవిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కటాక్ష, కరుణా స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కర్ణాంతంలో తరంగించే కటాక్షాలు, కంఠం వరకు కరుణతో నిండిన రూపంతో, కామేశ్వరుని ఒడిలో నిలిచిన శ్రీవిద్యా స్వరూపిణిగా శోభిల్లుతుంది. ఇది శ్రీవిద్యా ఉపాసనలో దేవి యొక్క పురాతన జ్ఞాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

182.

శ్లోకం:

> అరవిందకాంత్యరుంతుదవిలోచనద్వంద్వసుందరముఖేందు ।
> ఛందః కందలమంతిరమంతఃపురమైందుశేఖరం వందే ||

తాత్పర్యం:
తామర కాంతి నయన జంటతో, సుందర చంద్రముఖంతో, ఛందస్సు కందల మందిరంలా, ఇందుశేఖరుని అంతఃపురమైన దేవిని వందిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క ముఖ, నయన సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె తామర కాంతి నయన జంట, సుందర చంద్రముఖంతో, ఛందస్సు కందల మందిరంలా శోభిల్లుతుంది. ఆమె శివుని (ఇందుశేఖరుని) అంతఃపురంలో నిలిచిన స్వరూపిణి. ఇది దేవి యొక్క సౌమ్యతను, శివ-శక్తి సంగమాన్ని సూచిస్తుంది.

183.

శ్లోకం:

> బింబినికురంబడంబరవిడంబకచ్ఛాయమంబరవలగ్న
> మ్ ।
> కంబుగలమంబుదకుచం బింబోకం కమపి చుంబతు
> మనో మే ॥

తాత్పర్యం:
బింబ ఫల కాంతి కేశాలతో, ఆకాశంలా కచ్ఛాయతో, శంఖ కంఠంతో, మేఘ కుచాలతో, బింబోక రూపిణియైన దేవి నా మనస్సును ఆకర్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కేశ, కంఠ, కుచ సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె బింబ ఫల కాంతి కేశాలు, ఆకాశ కచ్ఛాయ, శంఖ కంఠం, మేఘ కుచాలతో శోభిల్లుతుంది. ఆమె బింబోక (సౌందర్యమయ) రూపం భక్త మనస్సును ఆకర్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క ఆకర్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

184.

శ్లోకం:

> కమపి కమనీయరూపం కలయామ్యంతః
> కదంబకుసుమాఢ్యమ్ ।
> చంపకరుచిరసువేషైః
> సంపాదితకాంత్యలంకృతదిగంతమ్ ॥

తాత్పర్యం:
కమనీయ రూపంతో, కదంబ కుసుమాలతో అలంకృతమై, చంపక కాంతి సువేషాలతో దిగంతాలను అలంకరించే దేవిని హృదయంలో ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కమనీయ రూపాన్ని, కదంబ పుష్పాలతో, చంపక కాంతి వస్త్రాలతో శోభిల్లే స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె కాంతి దిగంతాలను అలంకరిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వవ్యాప్త సౌందర్యాన్ని, ఆధ్యాత్మిక శక్తిని సూచిస్తుంది.

185.

శ్లోకం:

> శంపారుచిభరగర్వాసంపాదకకాంతికవచితదిగంతమ్ ।
> సిద్ధాంతం నిగమానాం శుద్ధాంతం కిమపి శూలినః కలయే ॥

తాత్పర్యం:
శంపా కాంతితో, గర్వాసంపాదక కాంతితో దిగంతాలను అలంకరించే, వేద సిద్ధాంత స్వరూపిణియై, శూలి (శివుని) శుద్ధాంతంలో నిలిచిన దేవిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క శంపా కాంతి, గర్వాసంపాదక (ఆనందమయ) కాంతితో దిగంతాలను అలంకరించే స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె వేద సిద్ధాంత రూపిణి, శివుని శుద్ధాంతంలో నిలిచిన శక్తి. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

186.

శ్లోకం:

> ఉద్యద్దినకరశోణానుత్పలబంధుస్తనంధయాపీడాన్ ।
> కరకలితపుండ్రచాపాన్కలయే కానపి కపర్దినః ప్రాణాన్
> ||

తాత్పర్యం:
ఉదయ సూర్య కాంతి కుచాలతో, నీలోత్పల సమాన స్తన భారంతో, హస్తంలో పుండ్రచాపంతో, కపర్ది (శివుని) ప్రాణ రూపిణియైన దేవిని ధ్యానిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కుచ, హస్త సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఉదయ సూర్య కాంతి కుచాలు, నీలోత్పల సమాన స్తన భారం, పుండ్రచాపంతో శోభిల్లుతుంది. ఆమె శివుని ప్రాణ శక్తి రూపిణి. ఇది శివ-శక్తి ఐక్యతను, దేవి యొక్క శక్తి స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది.

187.

శ్లోకం:

> రశనాలసజ్జఘనయా రసనాజీవాతుచాపభాసురయా ।
> ఘ్రాణాయుష్కరశరయా ఘ్రాతం చిత్తం కయాపి వాసనయా ॥

తాత్పర్యం:
రశనా (కటి సూత్రం)తో శోభిల్లే జఘనంతో, రసనా (జిహ్వా)ను ఆకర్షించే చాప కాంతితో, ఘ్రాణానికి ఆయుష్కర శరాలతో, వాసనతో నా చిత్తాన్ని ఆకర్షించిన దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క జఘన, శరాసన, సౌరభ శక్తిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె రశనాతో శోభిల్లే జఘనం, చాప కాంతితో, సౌరభ శరాలతో భక్త చిత్తాన్ని ఆకర్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క ఆకర్షణ, సౌరభ శక్తిని సూచిస్తుంది.

188.

శ్లోకం:

> సరసిజసహాయుధ్వదృశా
> శంపాలతికాసనాభివిగ్రహయా ।
> భాసా కయాపి చేతో నాసామణిశోభివదనయా
> భరితమ్ ॥

తాత్పర్యం:
తామర నయనాలతో, శంపా లతికా నాభి విగ్రహంతో, నాసామణి శోభిత వదన కాంతితో నా చిత్తాన్ని నింపిన దేవిని స్తుతిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క నయన, నాభి, వదన సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె తామర నయనాలు, శంపా లతికా నాభి, నాసామణి శోభిత వదనంతో భక్త చిత్తాన్ని నింపుతుంది. ఇది దేవి యొక్క సౌమ్యతను, ఆధ్యాత్మిక ఆకర్షణను సూచిస్తుంది.

189.

శ్లోకం:

> నవయావకాభసిచయాన్వితయా గజయానయా దయాపరయా ।
> ధృతయామినీశకలయా ధియా కయాపి క్షతామయా హి వయమ్ ॥

తాత్పర్యం:
నవ యావక (రక్త చందన) కాంతితో, గజ యానంతో, దయాపర రూపంతో, చంద్రకళ ధరించిన, జ్ఞాన స్వరూపిణియైన దేవి మా రోగాలను నాశనం చేసింది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రక్త చందన కాంతి, గజ యానం, దయాపర రూపం, చంద్రకళ, జ్ఞాన స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె భక్తుల రోగాలను (శారీరక, మానసిక) నాశనం చేస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క కరుణ, శుద్ధి శక్తిని సూచిస్తుంది.

190.

శ్లోకం:

> అలమలమకుసుమబాణైరబింబశోణైరపుండ్రకోదండైః ।
> అకుముదబాంధవచూడైరన్యైరిహ జగతి దైవతం
> మన్యైః ॥

తాత్పర్యం:
కుసుమ బాణాలతో, బింబ శోణ పుండ్రకోదండంతో, కుముద బాంధవ (చంద్ర) చూడతో శోభిల్లే దేవి ఈ జగతిలో ఇతర దైవతాలను మించినది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కుసుమ బాణాలు, బింబ శోణ పుండ్రకోదండం, చంద్ర చూడతో శోభిల్లే స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె సర్వోత్కృష్ట దైవతంగా, ఇతర దేవతలను మించినదిగా స్తుతించబడుతుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాధిక్యతను సూచిస్తుంది.

191.

శ్లోకం:

> కువలయసదృక్షనయనైః
> కులగిరికూటస్థబంధుకుచభారైః ।
> కరుణాస్పందికటాక్షైః కవచితచిత్తోఽస్మి కతిపయైః
> కుతుకైః ॥

తాత్పర్యం:
కువలయ (నీలోత్పల) నయనాలతో, కులగిరి శిఖర సమాన కుచ భారంతో, కరుణామయ కటాక్షాలతో నా చిత్తం కొన్ని కుతూహలాలతో నిండిపోయింది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క నయన, కుచ సౌందర్యాన్ని, కరుణామయ కటాక్షాలను వర్ణిస్తుంది. ఆమె నీలోత్పల నయనాలు, పర్వత శిఖర సమాన కుచాలు, కరుణ కటాక్షాలతో భక్త చిత్తాన్ని కుతూహలంతో నింపుతుంది. ఇది దేవి యొక్క ఆకర్షణ, కరుణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

192.

శ్లోకం:

> నతజనసులభాయ నమో నాలీకసనాభిలోచనాయ నమః ।
> నందితగిరిశాయ నమో మహసే నవనీపపాటలాయ నమః ॥

తాత్పర్యం:
నత జనులకు సులభమైన, తామర నాభి నయనాలతో, గిరిశుని (శివుని) నందింపజేసే, నవనీప పాటల కాంతి మహస్సుకు నమస్కారం.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సులభత్వం, తామర నాభి నయనాలు, శివుని నందింపజేసే స్వరూపం, నవనీప (చంపక) పాటల కాంతి మహస్సును స్తుతిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క భక్తి సౌలభ్యాన్ని, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

193.

శ్లోకం:

> కాదంబకుసుమదామ్నే కాయచ్ఛాయాకణాయితార్యమ్ణే
> ।
> సీమ్నే చిరంతనగిరాం భూమ్నే కస్మైచిదాదదే ప్రణతిమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
కాదంబ కుసుమ హారంతో, కాయ (శరీర) ఛాయతో, వేద సీమ భూమిగా శోభిల్లే దేవికి నా ప్రణతులు అర్పిస్తున్నాను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కాదంబ కుసుమ హారం, శరీర కాంతి, వేద సీమ భూమిగా శోభిల్లే స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. భక్తుడు ఆమెకు ప్రణతులు అర్పిస్తాడు. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన, సౌందర్య శక్తిని సూచిస్తుంది.

194.

శ్లోకం:

> కుటిలకబరీభరేభ్యః కుంకుమసబ్రహ్మచారికిరణేభ్యః ।
> కూలంకషస్తనేభ్యః కుర్మః ప్రణతిం కులాద్రికుతుకేభ్యః ॥

తాత్పర్యం:
కుటిల కేశ భారాలకు, కుంకుమ బ్రహ్మచారి కిరణాలకు, కూలంకష కుచాలకు, కులాద్రి (మేరు) కుతుకాలకు ప్రణతులు చేస్తున్నాము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క కేశ, కుచ సౌందర్యాన్ని, కుంకుమ కాంతి, కులాద్రి (శ్రీచక్ర) కుతుకాలను స్తుతిస్తుంది. భక్తులు ఆమెకు ప్రణతులు అర్పిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సౌందర్య, శ్రీచక్ర శక్తిని సూచిస్తుంది.

195.

శ్లోకం:

> కోకనదశోణచరణాత్కోమలకురలాలివిజితశైవాలాత్ ।
> ఉత్పలసగంధినయనాదురరీకుర్మో న దేవతమాన్యామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కోకనద (రక్త తామర) కాంతి చరణాలతో, కోమల కురలాలితో శైవాలాన్ని జయించిన, ఉత్పల సుగంధ నయనాలతో శోభిల్లే దేవతకు నమస్కరించము.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క చరణ, కేశ, నయన సౌందర్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె రక్త తామర కాంతి చరణాలు, కోమల కేశాలు, ఉత్పల సుగంధ నయనాలతో శోభిల్లుతుంది. భక్తులు ఆమెకు నమస్కరిస్తారు. ఇది దేవి యొక్క సౌమ్యతను, సౌరభ శక్తిని సూచిస్తుంది.

196.

శ్లోకం:

> ఆపాటలాధరాణామానీలస్నిగ్ధబర్బరకచానామ్ ।
> ఆమ్నాయజీవనానామాకూతానాం హరస్య
> దాసోఽహమ్ ॥

తాత్పర్యం:
పాటల అధరాలతో, నీల స్నిగ్ధ కేశాలతో, వేద జీవన శక్తితో, హరుని (శివుని) ఆకూత రూపిణియైన దేవికి నేను దాసుడను.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అధర, కేశ సౌందర్యాన్ని, వేద జీవన శక్తిని, శివుని ఆకూత రూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. భక్తుడు తాను దేవికి దాసుడని ప్రకటిస్తాడు. ఇది దేవి యొక్క జ్ఞాన, శివ-శక్తి సంగమ శక్తిని సూచిస్తుంది.

197.

శ్లోకం:

> పుంఖితవిలాసహాసస్ఫురితాసు
> పురాహితాంకనిలయాసు ।
> మగ్నం మనో మదీయం కాస్వపి కామారిజీవనాడీషు ॥

తాత్పర్యం:
విలాసమయ స్మితంతో స్ఫురించే, పురాహిత (శివుని) ఒడిలో నిలిచిన, కామారి (శివుని) జీవన నాడీలలో నా మనస్సు మునిగిపోయింది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క విలాసమయ స్మితాన్ని, శివుని ఒడిలో నిలిచిన స్వరూపాన్ని, శివుని జీవన నాడీలలో నిమగ్నమైన భక్త మనస్సును వర్ణిస్తుంది. ఇది శివ-శక్తి ఐక్యతను, భక్తి లీనతను సూచిస్తుంది.

198.

శ్లోకం:

> లలితా పాతు శిరో మే లలాటమంబా చ
> మధుమతీరూపా ।
> భ్రూయుగ్మం చ భవానీ పుష్పశరా పాతు
> లోచనద్వంద్వమ్ ॥

తాత్పర్యం:
లలితా దేవి నా శిరస్సును, మధుమతీ రూపిణియైన అంబ నా లలాటాన్ని, భవానీ నా భ్రూయుగ్మాన్ని, పుష్పశర రూపిణి నా నయన జంటను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ లలితా దేవి యొక్క వివిధ రూపాలలో నీతి శరీర భాగాలను రక్షించమని ప్రార్థిస్తుంది. లలితా (సర్వోత్కృష్ట శక్తి) శిరస్సును, మధుమతీ (మధుర జ్ఞాన రూపిణి) లలాటాన్ని, భవానీ (శివ సంగిని) భ్రూయుగ్మాన్ని, పుష్పశర రూపిణి (కామ శక్తి) నయనాలను రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాంగ రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

199.

శ్లోకం:

> పాయాన్నాసాం బాలా సుభగా దంతాంశ్చ సుందరీ జిహ్వామ్ ।
> అధరోష్ఠమాదిశక్తిశ్చక్రేశీ పాతు మే చిరం చిబుకమ్ ॥

తాత్పర్యం:
బాలా దేవి నా నాసికను, సుభగా నా దంతాలను, సుందరీ నా జిహ్వాను, ఆదిశక్తి నా అధరోష్ఠాన్ని, చక్రేశీ నా చిబుకాన్ని చిరకాలం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క వివిధ రూపాలలో ముఖ భాగాలను రక్షించమని ప్రార్థిస్తుంది. బాలా (కుమారీ రూపం) నాసికను, సుభగా (సౌభాగ్య రూపిణి) దంతాలను, సుందరీ (సౌందర్య రూపిణి) జిహ్వాను, ఆదిశక్తి (మూల శక్తి) అధరాలను, చక్రేశీ (శ్రీచక్ర నాయిక) చిబుకాన్ని రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వవ్యాప్త రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

200.

శ్లోకం:

> కామేశ్వరీ చ కర్ణౌ కామాక్షీ పాతు గండయోర్యుగలమ్ ।
> శృంగారనాయికావ్యాద్వదనం సింహాసనేశ్వరీ చ గలమ్
> ॥

తాత్పర్యం:
కామేశ్వరీ నా కర్ణాలను, కామాక్షీ నా గండస్థల జంటను, శృంగారనాయికా నా వదనాన్ని, సింహాసనేశ్వరీ నా గలమును రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క వివిధ రూపాలలో ముఖ, గల రక్షణను కోరుతుంది. కామేశ్వరీ (కామేశ్వర సంగిని) కర్ణాలను, కామాక్షీ (కామ కటాక్ష రూపిణి) గండస్థలాలను, శృంగారనాయికా (శృంగార శక్తి) వదనాన్ని, సింహాసనేశ్వరీ (శ్రీచక్ర సింహాసన నాయిక) గలమును రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క శృంగార, శక్తి రూపాలను సూచిస్తుంది.

201.

శ్లోకం:

> స్కందప్రసూశ్చ పాతు స్కంధౌ బాహూ చ పాటలాంగీ మే ।
> పాణీ చ పద్మనిలయా పాయాదనిశం నఖావలీర్విజయా ॥

తాత్పర్యం:
స్కందప్రసూ (కార్తికేయ జననీ) నా స్కంధాలను, పాటలాంగీ నా బాహువులను, పద్మనిలయా నా పాణులను, విజయా నా నఖావలీలను నిత్యం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రూపాలలో శరీర భాగాల రక్షణను కోరుతుంది. స్కందప్రసూ (కార్తికేయ మాత) స్కంధాలను, పాటలాంగీ (పాటల కాంతి రూపిణి) బాహువులను, పద్మనిలయా (తామరలో నివసించే శక్తి) పాణులను, విజయా (విజయ శక్తి) నఖావలీలను రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాంగ రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

202.

శ్లోకం:

> కోదండినీ చ వక్షః కుక్షిం చావ్యాత్ కులాచలతనూజా ।
> కల్యాణీ చ వలగ్నం కటిం చ పాయాత్కలాధరశిఖండా
> ॥

తాత్పర్యం:
కోదండినీ నా వక్షస్థలాన్ని, కులాచలతనూజా నా కుక్షిని, కల్యాణీ నా వలగ్నాన్ని, కలాధరశిఖండా నా కటిని రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రూపాలలో శరీర భాగాల రక్షణను కోరుతుంది. కోదండినీ (చాప ధారిణి) వక్షస్థలాన్ని, కులాచలతనూజా (మేరు పుత్రి) కుక్షిని, కల్యాణీ (మంగళ రూపిణి) వలగ్నాన్ని, కలాధరశిఖండా (చంద్ర శిఖ ధారిణి) కటిని రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క శక్తి, మంగళ రూపాలను సూచిస్తుంది.

203.

శ్లోకం:

> ఊరుద్వయం చ పాయాదుమా మృడానీ చ జానునీ రక్షేత్ ।
> జంఘే చ షోడశీ మే పాయాత్ పాదౌ చ పాశసృణిహస్తా ॥

తాత్పర్యం:
ఉమా నా ఊరుద్వయాన్ని, మృడానీ నా జానువులను, షోడశీ నా జంఘలను, పాశసృణిహస్తా నా పాదాలను రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రూపాలలో కాళ్ళ భాగాల రక్షణను కోరుతుంది. ఉమా (శివ సంగిని) ఊరుద్వయాన్ని, మృడానీ (కరుణామయి) జానువులను, షోడశీ (షోడశ కలా రూపిణి) జంఘలను, పాశసృణిహస్తా (పాశ, అంకుశ ధారిణి) పాదాలను రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాంగ రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

204.

శ్లోకం:

> ప్రాతః పాతు పరా మాం మధ్యాహ్నే పాతు మణిగృహాధీశా ।
> శర్వాణ్యవతు చ సాయం పాయాద్రాత్రౌ చ భైరవీ సాక్షాత్ ॥

తాత్పర్యం:
పరా దేవి ప్రాతఃకాలంలో, మణిగృహాధీశా మధ్యాహ్నంలో, శర్వాణి సాయంకాలంలో, భైరవీ రాత్రిలో నన్ను సాక్షాత్తూ రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రూపాలలో రోజు వివిధ సమయాలలో రక్షణను కోరుతుంది. పరా (సర్వోత్కృష్ట శక్తి) ప్రాతఃకాలంలో, మణిగృహాధీశా (శ్రీచక్ర నాయిక) మధ్యాహ్నంలో, శర్వాణి (శివ సంగిని) సాయంకాలంలో, భైరవీ (ఉగ్ర రూపిణి) రాత్రిలో రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క నిత్య రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

205.

శ్లోకం:

> భార్యాం రక్షతు గౌరీం పాయాత్ పుత్రాంశ్చ బిందుగృహపీఠా ।
> శ్రీవిద్యా చ యశో మే శీలం చావ్యాచ్చిరం మహారాజ్ఞీ ॥

తాత్పర్యం:
గౌరీ నా భార్యను, బిందుగృహపీఠా నా పుత్రులను, శ్రీవిద్యా నా యశస్సును, మహారాజ్ఞీ నా శీలాన్ని చిరకాలం రక్షించుగాక.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క రూపాలలో కుటుంబం, యశస్సు, శీల రక్షణను కోరుతుంది. గౌరీ (సౌమ్య రూపిణి) భార్యను, బిందుగృహపీఠా (శ్రీచక్ర బిందు స్థాన నాయిక) పుత్రులను, శ్రీవిద్యా (జ్ఞాన రూపిణి) యశస్సును, మహారాజ్ఞీ (సర్వాధిపతి) శీలాన్ని రక్షిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క సంపూర్ణ రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

206.

శ్లోకం:

> పవనమయి పావకమయి క్షోణీమయి గగనమయి కృపీటమయి ।
> రవిమయి శశిమయి దిఙ్మయి సమయమయి ప్రాణమయి శివే పాహి ॥

తాత్పర్యం:
పవన, పావక, క్షోణీ, గగన, కృపీట, రవి, శశి, దిక్, సమయ, ప్రాణ రూపిణియైన శివే నన్ను రక్షించు.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సర్వవ్యాప్త స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమె పవన (వాయు), పావక (అగ్ని), క్షోణీ (భూమి), గగన (ఆకాశం), కృపీట (సముద్రం), రవి (సూర్య), శశి (చంద్ర), దిక్ (దిశలు), సమయ (కాలం), ప్రాణ (జీవశక్తి) రూపాలలో వ్యాపించి ఉంది. ఇది దేవి యొక్క సర్వాంతర్యామి, రక్షణ శక్తిని సూచిస్తుంది.

207.

శ్లోకం:

> కాలి కపాలిని శూలిని భైరవి మాతంగి పంచమి త్రిపురే ।
> వాగ్దేవి వింధ్యవాసిని బాలే భువనేశి పాలయ చిరం మామ్ ॥

తాత్పర్యం:
కాలీ, కపాలినీ, శూలినీ, భైరవీ, మాతంగీ, పంచమీ, త్రిపురా, వాగ్దేవీ, వింధ్యవాసినీ, బాలా, భువనేశీ రూపాలలో నన్ను చిరకాలం పాలించు.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క వివిధ రూపాలను ఉద్ఘాటిస్తూ, వాటిలో రక్షణ కోరుతుంది. కాలీ (ఉగ్ర రూపిణి), కపాలినీ (కపాల ధారిణి), శూలినీ (త్రిశూల ధారిణి), భైరవీ (భీకర రూపిణి), మాతంగీ (జ్ఞాన రూపిణి), పంచమీ (పంచమ శక్తి), త్రిపురా (త్రిపుర సుందరీ), వాగ్దేవీ (సరస్వతీ), వింధ్యవాసినీ (వింధ్యాచల నివాసిని), బాలా (కుమారీ), భువనేశీ (విశ్వాధిపతి) రూపాలలో భక్తుని పాలిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క వివిధ శక్తి రూపాలను సూచిస్తుంది.

208.

శ్లోకం:

> అభినవసిందూరాభామంబ త్వాం చింతయంతి యే హృదయే ।
> ఉపరి నిపతంతి తేషాముత్పలనయనాకటాక్షకల్లోలాః ॥

తాత్పర్యం:
నవ సిందూర కాంతి రూపిణియైన అంబను హృదయంలో చింతించే వారిపై ఆమె ఉత్పల నయన కటాక్ష తరంగాలు పడతాయి.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సిందూర కాంతి రూపాన్ని, ఆమెను ధ్యానించే భక్తులపై కటాక్ష తరంగాలను వర్షించే శక్తిని వర్ణిస్తుంది. ఆమె ఉత్పల (నీలోత్పల) నయన కటాక్షాలు భక్తులకు అనుగ్రహాన్ని, శాంతిని ప్రసాదిస్తాయి. ఇది భక్తి ఫలాన్ని సూచిస్తుంది.

209.

శ్లోకం:

> వర్గాష్టకమిలితాభిర్వశినీముఖ్యాభిరావృతాం భవతీమ్
> ।
> చింతయతాం సితవర్ణాం వాచో నిర్యాంత్యయత్నతో
> వదనాత్ ॥

తాత్పర్యం:
వశినీ ముఖ్య యోగినీ వర్గాష్టకంతో ఆవృతమై, శ్వేత వర్ణ రూపిణియైన దేవిని చింతించే వారి వదనం నుండి వాక్కులు అయత్నంగా నిర్గమిస్తాయి.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క శ్వేత వర్ణ రూపాన్ని, వశినీ ఆది యోగినీలతో ఆవృతమైన స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమెను ధ్యానించే భక్తులకు వాక్ సిద్ధి, సరస్వతీ అనుగ్రహం లభిస్తాయి, వాక్కులు అయత్నంగా ప్రవహిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క వాక్ శక్తి ఫలాన్ని సూచిస్తుంది.

210.

శ్లోకం:

> కనకశలాకాగౌరీం కర్ణవ్యాలోలకుండలద్వితయామ్ ।
> ప్రహసితముఖీం చ భవతీం ధ్యాయంతో యే త ఏవ భూధనదాః ॥

తాత్పర్యం:
కనక శలాకలా గౌరీ రూపిణియై, కర్ణంలో వ్యాలోల కుండల జంటతో, స్మితముఖియైన దేవిని ధ్యానించే వారు భూమి, ధన దాతలవుతారు.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క స్వర్ణ కాంతి గౌరీ రూపాన్ని, కర్ణ కుండలాలతో, స్మితముఖంతో శోభిల్లే స్వరూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమెను ధ్యానించే భక్తులకు ఐశ్వర్యం, ధన సంపద లభిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క ఐశ్వర్య ప్రదాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

211.

శ్లోకం:

> శీర్షాంభోరుహమధ్యే శీతలపీయూషవర్షిణీం భవతీమ్ ।
> అనుదినమనుచింతయతామాయుష్యం భవతి పుష్కలమవన్యామ్ ॥

తాత్పర్యం:
శిరస్సులోని సహస్రారంలో శీతల అమృత వర్షిణియైన దేవిని రోజూ చింతించే వారికి దీర్ఘాయుష్యం లభిస్తుంది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సహస్రార చక్రంలో శీతల అమృత వర్షిణి రూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఆమెను నిత్యం ధ్యానించే భక్తులకు దీర్ఘాయుష్యం, ఆరోగ్యం లభిస్తాయి. ఇది దేవి యొక్క ఆయుష్ ప్రదాన శక్తిని సూచిస్తుంది.

212.

శ్లోకం:

> మధురస్మితాం మదారుణనయనాం
> మాతంగకుంభవక్షోజామ్ ।
> చంద్రవతంసినీం త్వాం సవిధే పశ్యంతి సుకృతినః
> కేచిత్ ॥

తాత్పర్యం:
మధుర స్మితంతో, అరుణ నయనాలతో, మాతంగ కుంభ సమాన కుచాలతో, చంద్రవతంస ధారిణియైన నిన్ను సుకృతవంతులు సమీపంలో దర్శిస్తారు.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క మధుర స్మితం, అరుణ నయనాలు, మాతంగ కుంభ కుచాలు, చంద్రవతంస రూపాన్ని వర్ణిస్తుంది. సుకృతవంతులు (పుణ్యాత్ములు) ఆమెను సమీపంలో దర్శించే అవకాశం పొందుతారు. ఇది దేవి యొక్క సాక్షాత్కార ఫలాన్ని సూచిస్తుంది.

213.

శ్లోకం:

> లలితాయాః స్తవరత్నం లలితపదాభిః ప్రణీతమార్యాభిః
> ।
> ప్రతిదినమవనౌ పఠతాం ఫలాని వక్తుం ప్రగల్భతే సైవ ॥

తాత్పర్యం:
లలితా దేవి యొక్క ఈ స్తవరత్నం లలిత పదాలతో, ఆర్యా ఛందస్సులో రచించబడింది. దీనిని రోజూ పఠించే వారి ఫలాలను దేవి స్వయంగా వక్కాణిస్తుంది.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం శ్రీ లలితా స్తవరత్నం యొక్క గొప్పతనాన్ని, దాని రచనా వైశిష్ట్యాన్ని వర్ణిస్తుంది. ఇది లలిత పదాలతో, ఆర్యా ఛందస్సులో రచించబడినది. దీనిని నిత్యం పఠించే భక్తులకు లభించే ఫలాలను దేవి స్వయంగా వర్ణిస్తుంది. ఇది స్తోత్ర పఠన ఫలాన్ని సూచిస్తుంది.

214.

శ్లోకం:

> సదసదనుగ్రహనిగ్రహగృహీతమునివిగ్రహో భగవాన్ ।
> సర్వాసాముపనిషదాం దుర్వాసా జయతి దేశికః ప్రథమః ॥

తాత్పర్యం:
సదసత్ శక్తులతో అనుగ్రహ, నిగ్రహ రూపియై, ముని విగ్రహంతో, సర్వ ఉపనిషత్తులకు ప్రథమ దేశికుడైన దుర్వాస మహర్షి జయిస్తాడు.

వివరణ:
ఈ శ్లోకం ఈ స్తోత్ర రచయిత దుర్వాస మహర్షిని స్తుతిస్తుంది. ఆయన సదసత్ శక్తులతో అనుగ్రహ, నిగ్రహ రూపంతో, సర్వ ఉపనిషత్తులకు ఆది గురువుగా జయిస్తాడు. ఇది దుర్వాస మహర్షి యొక్క ఆధ్యాత్మిక గొప్పతనాన్ని సూచిస్తుంది.

సమాప్తి:

> **ఇతి మహర్షిదుర్వాసః విరచితం శ్రీలలితాస్తవరత్నమ్ ।**

ఈ శ్రీ లలితా స్తవరత్నం మహర్షి దుర్వాస చే రచించబడినది. ఇది శ్రీ త్రిపురసుందరీ దేవి యొక్క దివ్య సౌందర్యం, శక్తులు, శివ-శక్తి ఐక్యత, రక్షణ శక్తి, భక్తి ఫలాలను వర్ణిస్తుంది. ఈ స్తోత్రం శ్రీవిద్యా ఉపాసనలో అత్యంత పవిత్రమైనది, దీనిని నిత్యం పఠించడం వల్ల జ్ఞానం, ఐశ్వర్యం, ఆయుష్యం, మోక్షం లభిస్తాయి.